

**Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje**

**Croatian
Health
Insurance
Fund**

**IZVJEŠĆE O POSLOVANJU
HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
ZA 2023. GODINU**

ZAGREB, VELJAČA 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. OSIGURANE OSOBE.....	4
2. PRIHODI – PRIMICI	8
4. RASHODI – IZDACI.....	11
5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	15
6. NAKNADE.....	25
7. PREGLED PRIHODA I RASHODA DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	34
8. OBVEZE.....	36
9. POTRAŽIVANJA	37
10. FINANCIJSKI REZULTAT	38
11. ZAKLJUČAK.....	39

1. UVOD

Nastavkom rasta gospodarskih aktivnosti, između ostalog i zbog još jedne vrlo uspješne turističke sezone, došlo je do daljnjeg rasta broja zaposlenih kao i rasta bruto plaća što je utjecalo i na financijsko poslovanje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u 2023. godini. Naime, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, nominalni rast bruto plaća u odnosu na isto razdoblje prethodne godine bio je 14,8 % što se odrazilo na rast prihoda od doprinosa, posebice u drugom dijelu godine. Limiti proračunskih transfera za 2023. godinu, utvrđeni na bazi izvršenja u prethodnoj godini, doprinijeli su (zajedno s dobrim ostvarenjem prihoda od doprinosa) stabilnim mjesečnim prihodima koji su bili dostatni za podmirenje dospjelih obveza Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) prema ugovornim subjektima i obveza prema ljekarničkim ustanovama sukladno dogovorenim rokovima plaćanja. Zbog promjena u ostvarenju prihoda i izvršenju rashoda tijekom godine, donesene su dvije izmjene i dopune financijskog plana HZZO-a za 2023. godinu (NN 63/2023 i NN129/2023).

Izmjene postojećih zakonskih propisa i općih akata u prvom dijelu godine (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o izmjenama Zakona o doprinosima, Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, Odluka o isplati privremenog dodatka na plaće državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama) imale su utjecaj na promjenu u strukturi prihoda od proračuna i na povećanje rashoda HZZO-a u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu.

Potrebno je napomenuti da je od 1. travnja 2023. godine, na temelju potpisanog Dodatka I. Temelnog kolektivnog ugovora, povećana osnovica plaće 2 % zbog čega je HZZO povećao maksimalne mjesečne iznose bolnicama i cijene zdravstvenih usluga ostalim provoditeljima zdravstvene zaštite. Isto tako, zbog porasta opće razine cijena uzrokovanih makroekonomskim prilikama, povećanje „limita“ bolnicama nije bilo dovoljno da bi se mogli poštivati dogovoreni rokovi plaćanja prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal. Zbog toga je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o isplati namjenske pomoći (u lipnju mjesecu 59,4 milijuna EUR i rujnu 107,1 milijuna EUR) za podmirenje dijela dospjelih obveza bolničkim zdravstvenim ustanovama u vlasništvu države i županija. Istovremeno, u cilju poboljšanja položaja radnika zaposlenih u državnim i javnim službama, Vlada Republike Hrvatske je u mjesecu travnju donijela Odluku o izmjenama i dopunama uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama na ime čega su povećani mjesečni iznosi bolnicama 9 % (počevši od mjeseca lipnja) kao i cijene zdravstvenih usluga ostalim pružateljima zdravstvene zaštite. Donijeta je i Odluka o isplati privremenog dodatka na plaće državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama (NN 65/23), počevši od 1. lipnja 2023. za pojedina (u Odluci popisana) radna mjesta do donošenja Uredbe kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti sukladno novom Zakonu o plaćama u državnoj službi i javnim službama. U skladu sa spomenutom Odlukom, Ministarstvo zdravstva uputilo je na provedbu HZZO-u dio Odluke koji se odnosi na sektor zdravstva, odnosno na sve pružatelje zdravstvene zaštite u Mreži javnozdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini na temelju koje je od srpnja mjeseca HZZO isplatio u tu svrhu 53,3 milijuna EUR. Potpisivanjem Dodatka III. Kolektivnog ugovora za državne

službenike i namještenike, od listopada mjeseca, povećana je osnovica bruto plaće 5 % i povećani su iznosi za isplatu regresa i božićnice na 300 EUR, što je i isplaćeno tijekom godine. Pored svega navedenog, krajem godine, Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a doznačena su dodatna sredstva zdravstvenim ustanovama za više izvršen rad od ugovorenog u iznosu od 22,6 milijuna EUR.

U ovom Izvešću prikazani su neki od značajnijih financijskih pokazatelja poslovanja HZZO-a potkrijepljeni naturalnim pokazateljima za zdravstvenu zaštitu i privremenu nesposobnost za rad u promatranom razdoblju 2023. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

2. OSIGURANE OSOBE

Tijekom 2023. godine, u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja, evidentirano je prosječno 4.107.750 osiguranih osoba što je 0,99 % ili 41.099 osoba manje nego u istom razdoblju prethodne godine kada ih je prosječno evidentirano 4.148.849. U strukturi ukupno osiguranih osoba HZZO-a najviše raste broj aktivnih osiguranika, dok ostale kategorije imaju trend smanjenja.

Izmjenom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, u dijelu kojim se regulira status osiguranih osoba, utvrđena je obveza osiguranim osobama s osnova nezaposlenosti da se svaka tri mjeseca javljaju HZZO-u radi potvrđivanja svoga statusa. Kako se do 30. lipnja nije javilo gotovo 106.000 osoba, od 1. srpnja izbrisane su iz evidencije HZZO-a uz mogućnost ponovne prijave ako zadovoljavaju druge uvjete za prijavu na zdravstveno osiguranje.

Unutar baze osiguranih osoba HZZO-a često dolazi do promjena njihova statusa, što kod izračuna prosječnog broja osiguranih osoba za određeno razdoblje, dovodi do toga da ista osoba „ulazi“ u prosjek više kategorija osiguranja. Ako se eliminira utjecaj promjene statusa osiguranih osoba tijekom godine i rad umirovljenika na pola radnog vremena, potrebno je dati i podatak da je u proteklom razdoblju, prema jedinstvenom matičnom broju osigurane osobe, evidentirano prosječno 4.040.916 osoba.

U strukturi ukupnog broja osiguranih osoba, prosječan broj aktivnih osiguranika bilježi rast od 2,87 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine ili 48.076 osoba više, odnosno 1.724.378 zaposlenih osoba. Nastavak trenda rasta gospodarskih aktivnosti rezultiralo je novim zapošljavanjem što je imalo pozitivan financijski učinak na prihode HZZO-a. Potrebno je napomenuti da se zadnjih nekoliko godina na tržište rada sve više uključuju umirovljenici (uglavnom na 4 sata) koji time ne gube pravo na mirovinu (u 2023. evidentirano 24.324 umirovljenika/radnika). Isto tako, za određene poslove (kao što su sezonski poslovi u turizmu i poljoprivredi, poslovi u građevini i trgovini) za koje nema dovoljno prijavljenih domaćih radnika, zapošljavaju se državljani zemalja izvan Europske unije. Naime, širenjem europskog tržišta rada za hrvatske državljane, na hrvatsko tržište rada, za prethodno spomenute poslove, poslodavci zapošljavaju državljane drugih zemalja kojima je ponuđena cijena rada prihvatljiva.

U strukturi broja aktivnih osiguranika prema spolu, 805.935 ili 46,74 % čine žene, a 918.443 ili 53,26 % čine muškarci. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih žena povećan za 20.974, a muškaraca za 27.102.

Broj poljoprivrednika, odnosno osoba starijih od 65 godina koji se poljoprivredom bave za vlastite potrebe i ne ostvaruju prihode po toj osnovi, očekivano su u stalnom padu, tako da ih je u promatranom razdoblju evidentirano prosječno 6.289 ili 16,26 % manje nego u istom razdoblju prethodne godine.

Nastavljen je trend smanjenja broja umirovljenika, ali sporijim intenzitetom nego je to bilo u posljednje dvije godine kada je od posljedica bolesti COVID-19 najviše bilo pogođeno starije stanovništvo. Tako je, prema evidenciji HZZO-a, tijekom 2023. godine evidentirano prosječno 1.033.418 umirovljenika, što je smanjenje za 6.136 osoba ili 0,59 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je evidentirano 1.039.554 umirovljenika.

Prosječan broj osiguranih osoba koje smo svrstali u stavku „ostale kategorije“ (čine ih nezaposleni, INO osiguranci - umirovljenici, učenici srednjih škola i studenti koji nisu osigurani kao članovi obitelji, osobe nesposobne za samostalan život i rad i drugo) smanjen je 4,38 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što je vidljivo u sljedećem pregledu:

Kategorija osiguranja	Prosječan broj				Učešće %	
	2021.	2022.	2023.	Indeks '23/'22	2022.	2023.
- aktivni osiguranici	1.613.090	1.676.302	1.724.378	102,87	40,40	41,98
- poljoprivrednici	9.089	7.510	6.289	83,74	0,18	0,15
- umirovljenici	1.051.358	1.039.554	1.033.418	99,41	25,06	25,16
- članovi obitelji	360.761	320.516	287.114	89,58	7,73	6,99
- ostali	1.113.793	1.104.967	1.056.551	95,62	26,63	25,72
Ukupno Republika Hrvatska	4.148.091	4.148.849	4.107.750	99,01	100,00	100,00

Uvidom u strukturu osiguranih osoba prema kategorijama osiguranja, jedino je povećan udio aktivnih osiguranika s 40,40 % na 41,98 %, a ostale kategorije su smanjile svoj udio što je dobar trend, budući da time HZZO ostvaruje veće prihode od doprinosa i financira zdravstvenu zaštitu svih kategorija osiguranih osoba. Kao što je iz prethodne tablice vidljivo, umirovljenici čine 25,16 %, poljoprivrednici 0,15 %, članovi obitelji 6,99 % te ostali osiguranici 25,72 % od ukupnog broja osiguranih osoba.

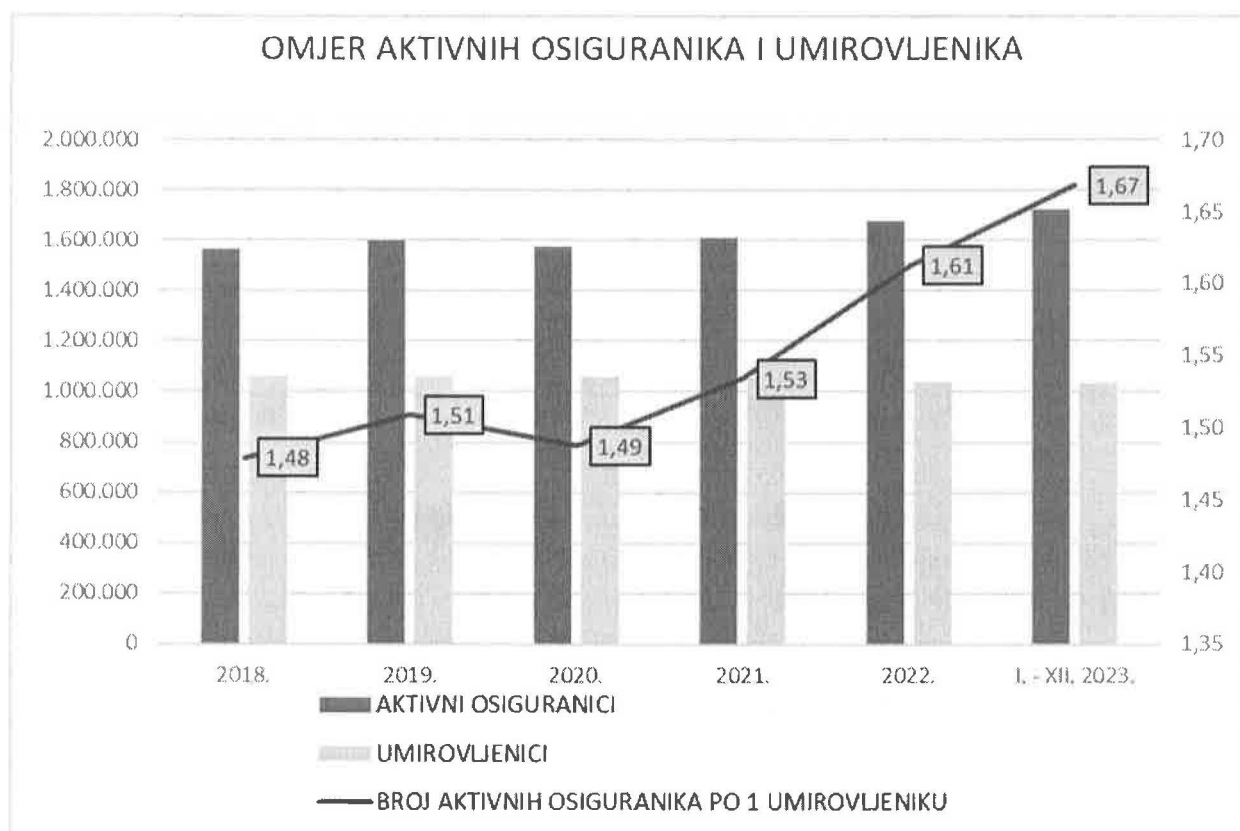
Od ukupnog broja osiguranih osoba (4.107.750), nositelji osiguranja čine 93,01 % ili 3.820.636 osoba, a članovi obitelji nositelja osiguranja 6,99 % ili 287.114 osoba. Tako je uz 1.724.378 aktivnih radnika pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarilo i 190.637 članova njihovih obitelji ili 11,06 %. Uz 1.033.418 umirovljenika, evidentirano je 61.176 člana obitelji ili 5,92 %.

Odnos nositelja osiguranja i pripadajućih članova obitelji vidljiv je u sljedećem pregledu:

Kategorije osiguranja	Prosječan broj u 2023.		
	Nositelji osiguranja	Članovi obitelji nositelja osiguranja	% članova obitelji u odnosu na nositelje
- aktivni osiguranici	1.724.378	190.637	11,06
- poljoprivrednici	6.289	972	15,46
- umirovljenici	1.033.418	61.176	5,92
- ostali	1.056.551	34.329	3,25
Ukupno Republika Hrvatska	3.820.636	287.114	7,51

Kao rezultat prethodno spomenutog povećanja broja aktivnih osiguranika i smanjenja broja umirovljenika, dolazi do povoljnijeg omjera broja zaposlenih po umirovljeniku. Tako na jednog umirovljenika dolazi 1,67 zaposlenih (u istom razdoblju prethodne godine omjer je bio 1:1,61) što je vidljivo na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1

U sljedećoj tablici prikazan je usporedni pregled broja aktivnih i ukupno osiguranih osoba po područnim službama. Vidljiv je nastavak trenda povećanja broja zaposlenih u svim područnim službama. Najveći porast posebice je vidljiv uglavnom u turističkim središtima kao što su Dubrovnik (4,86%), Pazin (4,27 %), Šibenik (4,17 %), Gospić i Zadar (4,09%), Split (3,78 %), ali i u Slavonskom Brodu (3,88 %), što je iznad prosječnog povećanja broja aktivnih osiguranika na razini Republike Hrvatske koje je iznosilo 2,87 %.

Broj ostalih kategorija osiguranih osoba u većini područnih službi je smanjen, posebice nakon 30. lipnja 2023. godine nakon već spomenute Izmjene zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i utvrđivanja obveze javljanja HZZO-u osiguranih osoba s osnova nezaposlenosti zbog potvrđivanja svoga statusa što se reflektiralo i na smanjenje ukupnog broja osiguranih osoba.

REGIONALNI URED/ PODRUČNA SLUŽBA	AKTIVNI OSIGURANICI			U K U P N O OSIGURANE OSOBE		
	2022.	2023.	INDEKS 2023/22	2022.	2023.	INDEKS 2023/22
	1	2	3	4	5	6
BJELOVAR	40.452	41.141	101,70	107.062	105.567	98,60
ČAKOVEC	45.032	45.817	101,74	108.239	107.840	99,63
DUBROVNIK	51.238	53.727	104,86	127.607	127.313	99,77
GOSPIĆ	17.656	18.379	104,09	45.526	44.950	98,73
KARLOVAC	45.844	46.576	101,60	116.406	114.867	98,68
KOPRIVNICA	42.063	42.926	102,05	106.357	104.958	98,68
KRAPINA	54.305	55.221	101,69	123.692	123.159	99,57
OSIJEK	103.691	105.740	101,98	275.620	270.137	98,01
PAZIN	96.776	100.907	104,27	217.221	217.213	100,00
POŽEGA	24.836	25.221	101,55	68.821	67.172	97,60
RIJEKA	119.933	122.579	102,21	289.671	286.847	99,03
SISAK	56.281	57.325	101,85	151.452	148.083	97,78
SLAVONSKI BROD	49.414	51.331	103,88	141.212	139.068	98,48
SPLIT	177.159	183.849	103,78	463.074	458.724	99,06
ŠIBENIK	38.223	39.815	104,17	103.626	102.867	99,27
VARAŽDIN	72.964	74.206	101,70	164.125	163.234	99,46
VINKOVCI	53.483	54.918	102,68	158.024	152.882	96,75
VIROVITICA	26.989	27.219	100,85	75.958	74.350	97,88
ZADAR	66.437	69.153	104,09	174.754	173.746	99,42
ZAGREB	493.527	508.329	103,00	1.130.403	1.124.773	99,50
U K U P N O:	1.676.302	1.724.378	102,87	4.148.849	4.107.750	99,01

1. PRIHODI – PRIMICI

Ukupni prihodi HZZO-a tijekom 2023. godine ostvareni su u iznosu od 5.129.159.866,65 EUR ili 14,07 % više u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini (u nominalnom iznosu to je povećanje od 632.818.813,89 EUR). U strukturi ukupnih prihoda, sve tri vrijednosno značajne stavke bilježe značajan nominalni rast. Tako prihodi od doprinosa iznose 4.001.510.338,50 EUR što je povećanje od 14,30 %, prihodi od proračuna ostvareni su u iznosu od 710.569.580 EUR što je 11,77 % više, a prihodi po posebnim propisima 401.979.652,80 EUR ili 12,53 % više.

Pregled ostvarenih prihoda u 2023. u odnosu na 2022. godinu u EUR

Prihodi-primici	2022.	2023.	Indeks	Struktura	
				2022.	2023.
Prihodi od doprinosa	3.500.942.523,72	4.001.510.338,50	114,30	77,86	78,01
Prihodi od proračuna	635.742.252,31	710.569.580,00	111,77	14,14	13,85
Prihodi po posebnim propisima	357.229.756,45	401.979.652,80	112,53	7,95	7,84
Prihodi od imovine	1.091.458,09	7.306.112,76	669,39	0,02	0,14
Pomoći iz inozemstva-projekti EU	514.371,89	5.416.800,64	1.053,09	0,01	0,11
Prihodi od pruženih usluga	291.382,46	314.308,15	107,87	0,01	0,01
Ostali prihodi	42.955,07	58.445,84	136,06	0,00	0,00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	486.352,78	2.004.627,96	412,18	0,01	0,04
Ukupni prihodi	4.496.341.052,78	5.129.159.866,65	114,07	100,00	100,00

Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, ozljede na radu i profesionalne bolesti čine glavninu ukupnih prihoda HZZO-a (78,01%) koji su nastavkom rasta gospodarskih aktivnosti, kroz povećanje broja zaposlenih i bruto plaća, ostvareni u iznosu od 4.001.510.338,50 EUR, odnosno zabilježeno je nominalno povećanje od 500.567.814,78 EUR u odnosu na isto razdoblje prethodne godine ili 14,30 % više. Tijekom godine napravljene su dvije izmjene i dopune financijskog plana HZZO-a za 2023. godinu. Naime, zbog prvobitne procjene sporijeg rasta ovih prihoda u izvornom financijskom planu HZZO-a, prvom izmjenom financijskog plana HZZO-a u mjesecu lipnju, napravljena je nova procjena rasta ovih prihoda, a drugom izmjenom na kraju godine, korekcijom ostalih prihoda i preraspodjelom unutar troškova zdravstvene zaštite, omogućeno je dodatno ulaganje u stabilnost zdravstvenog sustava kroz povećanje bolničkih limita i cijena zdravstvenih usluga kao i osiguranju boljih uvjeta rada zaposlenih u državnim i javnim službama, kao što je već u uvodu spomenuto.

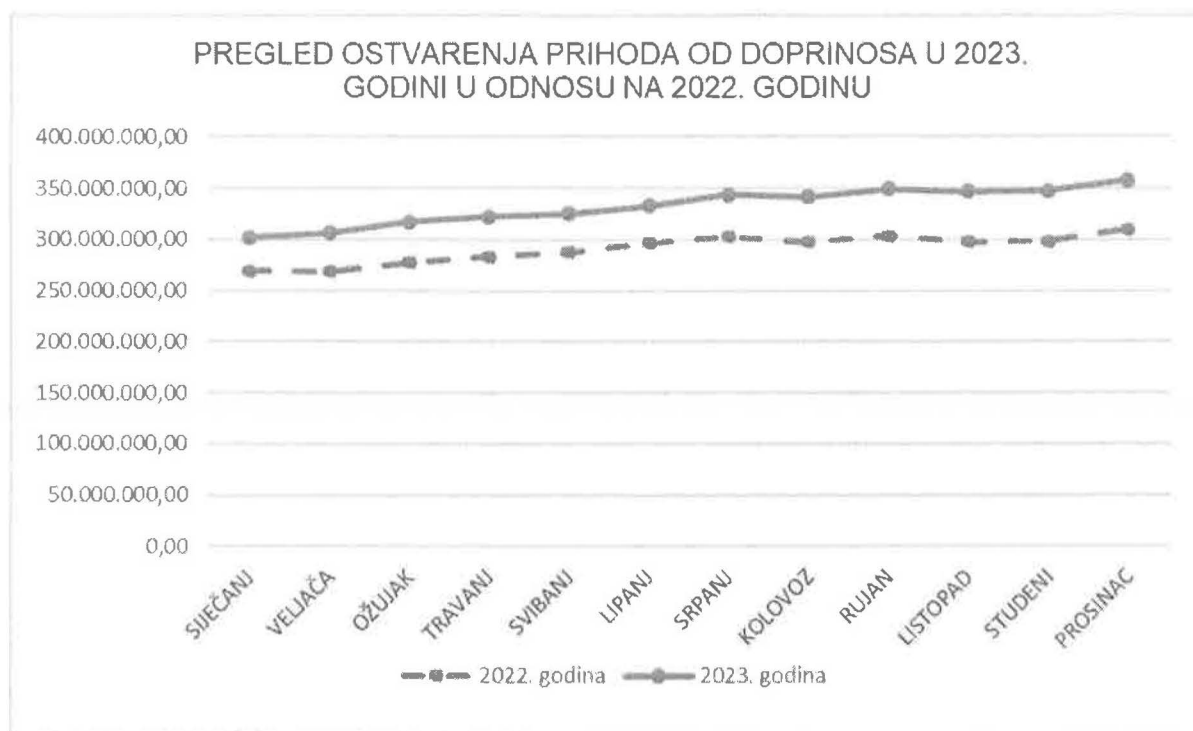
Prihodi od doprinosa ostvaruju se uplatom iznosa po stopi od 16,5% na osnovicu koju čine bruto plaće zaposlenih osoba. Potrebno je napomenuti da su se do 31. ožujka 2023. godine ostvarivali prihodi od doprinosa na mirovine u visini od 3% na isplaćenu mirovinu veću od prosječne neto plaće. Izmjenom Zakona o doprinosima (NN 33/23), ova je stopa ukinuta od 1. travnja 2023. godine, tako da HZZO više ne ostvaruje prihode s tog osnova.

Prema evidenciji Porezne uprave za naplatu prihoda, tijekom 2023. godine, prosječni mjesečni uplaćeni prihodi od doprinosa iznosili su 333.459.191,63 EUR, što je 14,30 % više nego u

istom razdoblju prethodne godine kada je prosječna mjesečna uplata bila 291.745.210,31 EUR.

Zadnjom izmjenom financijskog plana HZZO-a za 2023. godinu, prihodi od doprinosa planirani su u godišnjem iznosu od 3.973.787.579 EUR, a ostvarenje do kraja 2023. godine bilo je 4.001.510.338,50 EUR ili 0,70 % iznad planiranog. Tijekom godine, proporcionalno rastu odnosno smanjenju broja zaposlenih osoba, različita je dinamika priliva ovih prihoda, na način da je u prvoj polovici godine sporiji rast, a do kraja godine dolazi do postupnog ubrzanja rasta prihoda od doprinosa.

Grafikon 2

Prihodi od proračuna ostvaruju se sukladno članku 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i članka 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju. Čine ih prihodi od proračunskih korisnika koji plaćaju doprinose za nezaposlene osobe, za osobe kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda, prihodi na ime premija za police dopunskog zdravstvenog osiguranja za osiguranike kojima se polica pokriva na teret Državnog proračuna (članak 72. Zakona) te za pokriće troškova zdravstvene zaštite osiguranih osoba koji su to pravo ostvarili na teret državnog proračuna (članak 82. Zakona). Tijekom godine, došlo je do zakonskih promjena vezano uz ostvarivanje prihoda od proračuna. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 33/23) iz članka 82. ukinuta je stavka obveze uplate HZZO-u 32 % prihoda od trošarina na duhanske prerađevine počevši od 1. travnja 2023. Isto tako, u već spomenutoj izmjeni Zakona o doprinosima, ukinuti su i dodatni doprinosi koje je uplaćivao HZMO na masu isplaćenih mirovina koje su manje od prosječne plaće u RH (1%) i na mirovine prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja (3%) uz dodatak stavka 3. da će: „Republika Hrvatska osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu za pokriće prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, sukladno potrebama i u skladu s fiskalnim mogućnostima“.

Usprkos zakonskim promjenama, potrebno je naglasiti da su doznačeni prihodi od proračuna (utvrđeni na temelju stvarnog izvršenja u prethodnoj godini), uz dobro ostvarenje prihoda od doprinosa, pridonijeli ravnomjernom izvršavanju mjesečnih ugovornih obveza HZZO-a i boljoj financijskoj stabilnosti zdravstvenog sustava u cjelini. Ovi prihodi ostvareni su u iznosu od 710.569.580 EUR, što čini 13,85 % ukupnih prihoda, a u odnosu na prethodnu godinu ostvareno je povećanje od 11,77 % ili 74.827.327,69 EUR više sredstava.

Prihodi po posebnim propisima nastavljaju trend povećanja i ostvareni su u iznosu od 401.979.652,80 EUR te su veći 12,53 % od istih prihoda ostvarenih u 2022. godini, a čine ih:

- prihodi od sufinanciranja cijene usluge, odnosno participacije u iznosu od 86.205.749,79 EUR (84.393.128,81 EUR u 2022.) koji su povećani 2,15 %. Najveći dio u iznosu od 76.808.092,11 EUR odnosi na prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja, 2.671.625,45 EUR na prihode od naplaćene gotovine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti od osiguranih osoba bez police dopunskog osiguranja te prihoda naplaćenih od privatnih osiguravatelja dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 6.726.032,23 EUR.

- prihodi od premije dopunskog zdravstvenog osiguranja u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini smanjeni su 4,95 % i iznose 103.892.979,88 EUR (109.308.552,13 EUR u 2022.) kao rezultat smanjenja broja osiguranika koji sami plaćaju policu dopunskog osiguranja.

- prihodi od premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (izmjenom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranja od 1. travnja po stopi od 5%, a do tada 4 %) koje izdvajaju društva za osiguranje na ime naplaćene funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti bilježe znatno veće ostvarenje u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini i iznose 9.597.200,40 EUR (7.632.691,62 EUR u 2022.).

- prihodi od INO osiguranja temeljem sklopljenih međunarodnih ugovora o zdravstvenom osiguranju u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 71.657.456,56 EUR ili 2,36 % manje nego u 2022. godini.

- prihodi od sudskih taksi, regresnih postupaka, a posebice zadnjih godina, rast prihoda od rabata za lijekove iskazani su u ukupnom iznosu od 130.625.593,27 ili 58,32 % više (82.507.580,07 u 2022.). Rast ove vrste prihoda isključivo je rezultat povećanja prihoda od rabata na lijekove s Popisa posebno skupih lijekova i rabata za lijekove s osnovne i dopunske liste lijekova te prihoda od naknada za stavljanje na listu lijekova HZZO-a koji su ostvareni u iznosu od 128.563.642,38 EUR (80.268.538,19 EUR u 2022.) ili 60,17 % više.

U okviru prihoda od imovine koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 7.306.112,76 EUR, prihodi od financijske imovine čine glavninu iznosa s ostvarenjem od 7.259.620,40 EUR, što je višestruko više od ostvarenja u prethodnoj godini zbog neplaniranih, a ostvarenih prihoda od kamata na novčana sredstva na računu Hrvatske narodne banke (Odluka o kamatnim stopama na novčana sredstva subjekta javnog sektora kod HNB-a, NN 154/2022.). Naime, nakon ulaska Republike Hrvatske u eurozonu, na novčana sredstva obračunavaju se kamate u visini koju odredi Europska središnja banka (ECB), tako da je s tog osnova ostvareno 6.277.591,80 EUR (za osnovno osiguranje 2.269.058,58 EUR i dopunsko 4.008.533,22 EUR). Ostali prihodi od financijske imovine odnose se na prihode od zateznih kamata i pozitivnih tečajnih razlika. Prihodi od nefinancijske imovine u iznosu od 46.492,36 EUR ostvareni su od zakupa i iznajmljivanje imovine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 2.004.627,96 EUR od kojih se najveći dio odnosi na prodaju nekretnine u Zadru, u suvlasništvu HZZO-a, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Zadarske županije. Prodajom navedene nekretnine, HZZO-u je pripalo 33,94 % suvlasničkog dijela utvrđene kupoprodajne cijene nekretnine, odnosno ostvaren je prihod od 1.783.547 EUR. Preostali dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine odnosi se na prihode od prodanih stanova na rate te prodaju rashodovanih službenih automobila.

Ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 2023. godinu planirani u visini od 5.109.665.269 EUR, ostvareni su u iznosu od 5.129.159.866,65 EUR, što je 0,38 % ili 19.494.597,65 EUR više od planiranih.

4. RASHODI – IZDACI

Ukupni rashodi i izdaci, prema knjigovodstvenoj evidenciji zaprimljenih računa i otplate primljenih zajmova, u 2023. godini iznosili su 5.121.156.007,80 EUR što je 15,86 % ili u nominalnom iznosu 701.092.734,39 EUR više od rashoda u prethodnoj godini kada su iznosili 4.420.063.273,41 EUR. Potrebno je napomenuti da se rashodi, u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu, priznaju u momentu nastanka poslovnog događaja (obveze) u izvještajnom razdoblju neovisno o tome jesu li plaćeni ili ne. Zbog toga iznosi unaprijed doznačenih limita bolničkim zdravstvenim ustanovama od strane HZZO-a nisu u cijelosti uključeni u troškove promatranog razdoblja ako HZZO nije zaprimio račune za izvršene zdravstvene usluge za cijeli iznos doznačenih limita bolnicama.

Struktura rashoda u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu (u EUR):

Rashodi - izdaci	2022.	2023.	Indeks	Struktura	
				2022.	2023.
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja i zaštita zdravlja na radu	3.719.977.948,24	4.390.891.034,49	118,04	84,16	85,74
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	172.775.680,67	201.906.440,71	116,86	3,91	3,94
Ukupna zdravstvena zaštita	3.892.753.628,91	4.592.797.475,20	117,98	88,07	89,68
Ukupne naknade	433.347.741,32	435.593.877,65	100,52	9,80	8,51
Rashodi za zaposlene	41.081.296,44	48.701.552,12	118,55	0,93	0,95
Materijalni rashodi	12.212.262,86	13.484.081,20	110,41	0,28	0,26
Financijski rashodi	3.367.089,92	2.566.005,84	76,21	0,08	0,05
Rashodi po projektima EU	331.725,93	10.131.735,63	3.054,25	0,01	0,20
Ostali rashodi-naknada štete	443.641,25	387.484,83	87,34	0,01	0,01
Rashodi za nabavu nefin. imovine	2.733.119,36	2.479.752,44	90,73	0,06	0,05
Ukupno ostali rashodi	60.169.135,75	77.750.612,06	129,22	1,36	1,52
Ukupni rashodi	4.386.270.505,98	5.106.141.964,91	116,41	99,24	99,71
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	33.792.767,43	15.014.042,89	44,43	0,76	0,29
Ukupni rashodi - izdaci	4.420.063.273,41	5.121.156.007,80	115,86	100,00	100,00

U strukturi rashoda, najveći dio čine rashodi za zdravstvenu zaštitu s udjelom od 89,68 %, naknade čine 8,51 %, ostali rashodi 1,52 %, a izdaci za otplatu zajma 0,29 % od iskazanih ukupnih rashoda. Sredstva za ukupnu zdravstvenu zaštitu iskazana su u iznosu od 4.592.797.475,20 EUR ili 17,98 % više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U okviru ovih rashoda, na zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju odnosi se iznos od 4.390.891.034,49 EUR što je 18,04 % ili u nominalnom iznosu 670.913.086,25 EUR više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, najvećim dijelom zbog povećanja bolničkih limita i cijena zdravstvenih usluga, isplate namjenske pomoći bolnicama tijekom godine i priznavanje izvršenog rada iznad utvrđenog limita pojedinim zdravstvenim ustanovama na kraju godine. U dopunskom zdravstvenom osiguranju, troškovi zdravstvene zaštite vraćaju se na vrijednosti prije pandemije bolesti COVID-19 te u ovom razdoblju iznose 201.906.440,71 EUR ili 16,86 % više nego u istom razdoblju prethodne godine. Ukupne naknade izvršene su u iznosu od 435.593.877,65 EUR ili 0,52 % više, odnosno minimalno iznad razine izvršenja u prethodnoj godini.

Slijedom prethodno iznesenog, rashodi za zdravstvenu zaštitu temeljem obveznog i dopunskog osiguranja, isplate naknada zbog privremene nesposobnosti za rad, kao i ostalih naknada koje proizlaze iz Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, glavne su djelatnosti HZZO-a na koje otpada 98,19 % ukupnih rashoda.

U okviru Ostalih rashoda iskazuju se rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi po EU projektima, naknada štete (odštetni zahtjevi-azbestoza), koji su u 2023. godini evidentirani u ukupnom iznosu od 77.750.612,06 EUR ili 29,22 % više, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za EU projekate e-HZZO i e-lijekovi za koja su izvršena konačna plaćanja (10.131.735,63 u 2023. u odnosu na 331.725,93 EUR u 2022.) zbog završetka projekata u 2023. godini.

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu od 48.701.552,12 EUR, povećani su 18,55 % u odnosu na prethodnu godinu i imaju najveći udio u ostalim rashodima (62,64 %), a čine ih bruto plaće s doprinosima na plaće, jubilarne nagrade, dar za djecu zaposlenika, otpremnine radi odlaska u mirovinu i naknade zbog bolesti zaposlenika. Sukladno potpisanom Dodatku I. Temeljnog kolektivnog ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama, tijekom 2023. godine povećana je osnovica plaće 2 % od 1. travnja (isplata u svibnju) i nakon potpisanih Dodataka II. i III. Temelnog kolektivnog ugovora, dodatnih 5 % od 1. listopada (isplata u studenom) kada su i povećani iznosi materijalnih prava radnika za regres i božićnicu na 300 EUR. Utjecaj na povećanje ovih sredstava imala je i Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati privremenog dodatka na plaće za radnike s nižim koeficijentima. Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada u 2023. godini je 2.260 zaposlenika za koje su isplaćena sredstva za bruto plaću na godišnjoj razini u iznosu od 40.530.344,77 EUR, iz čega proizlazi da prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom iznosi 1.494,48 EUR, što je manje je od prosječne bruto plaće po zaposlenom u Republici Hrvatskoj. Naime, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, prosječna bruto plaća po zaposlenom u pravnim osobama Republike iznosi 1.584 EUR (podaci Državnog zavoda za statistiku za razdoblje siječanj-prosinac 2023. godine). Prema kadrovskoj evidenciji broj zaposlenih u HZZO-u na dan 31.12.2023. godine iznosio je 2.491 osobe (2.490 radnik i jedan dužnosnik).

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 13.484.081,20 EUR (bez materijalnih rashoda za projekte EU koji su prikazani u okviru druge stavke) i predstavlja povećanje od 10,41 % u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini kada su iznosili 12.212.262,86 EUR. Porast ovih kao

i svih drugih rashoda je očekivan s obzirom na inflatorna kretanja tijekom godine koja su potencirana energetsom krizom i nepovoljnim globalnim okolnostima.

Financijski rashodi smanjeni su 23,79 % i iznose 2.566.005,84 EUR, a čine ih izdaci platnog prometa i bankarske usluge, negativne tečajne razlike i zatezne kamate. Razlog smanjenja ove vrste rashoda je uvođenje eura za službenu valutu u Republici Hrvatskoj zbog čega su smanjeni rashodi za tečajne razlike prilikom plaćanja u inozemstvo.

Ostali rashodi izvršeni u ukupnom iznosu od 387.484,83 EUR uglavnom se odnose na odštetne zahtjeve temeljem rješenja Povjerenstva za rješavanje odštetnih zahtjeva radnika profesionalno izloženih azbestu imenovanog od strane Vlade Republike Hrvatske koji su izvršeni u iznosu od 380.962,59 EUR.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani su u iznosu od 2.479.752,44 EUR i manji su od istih izdataka iskazanih u prethodnoj godini, a odnose se na troškove redovitog održavanja i opremanja poslovnih prostora HZZO-a te nastavak radova na sanaciji objekata HZZO-a.

U 2023. godini potrebno je posebno izdvojiti rashode vezane uz projekte EU u ukupnom iznosu od 10.131.735,63 EUR, koje se najvećim dijelom odnose na završene projekte e-HZZO i e-Lijekovi. Od ukupnog iznosa za EU projekte, na rashode za zaposlene odnosi se 301.113,72 EUR, na materijalne rashode iznos od 172.494,17 EUR, dok se 9.658.127,74 EUR odnosi na rashode za nabavu nefinancijske imovine. Navedeni iznosi za EU projekte umanjeni su na odgovarajućim stavkama u tabelarnom pregledu financijskog poslovanja HZZO-a.

Otplata beskamatnog zajma izvršena je u iznosu od 15.014.042,89 EUR što je gotovo na razini planiranih sredstava za 2023. godinu (15.030.000 EUR). Naime, iako je u 2023. godini bila predviđena konačna otplata zajma, izmjenom zakona o izvršavanju državnog proračuna u 2023. godini, prolongirana je otplata do 2027. godine čime je omogućeno dodatno povećanje sredstava za bolničku zdravstvenu zaštitu.

Pregled financijskog poslovanja HZZO-a prikazano je u priloženom tabelarnom pregledu (Tablica 1).

Tablica 1: Pokazatelji financijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje I. - XII. 2023. god. u EUR

Red. br.	Pokazatelji	I - XII. 2022.	I - XII. 2023.	Indeks	Struktura I.- XII.2022.	Struktura I.- XII.2023.
	PRIHODI - PRIMICI					
1	Prihodi od doprinosa	3.500.942.523,72	4.001.510.338,50	114,30	77,86	78,01
2	Prihodi od proračuna	635.742.252,31	710.569.580,00	111,77	14,14	13,85
3	Prihodi po posebnim propisima	357.229.756,45	401.979.652,80	112,53	7,94	7,84
4	Prihodi od financijske imovine (kamate)	1.091.458,02	7.306.112,76	669,39	0,02	0,14
5	Prihodi od projekata EU	514.371,89	5.416.800,64	1053,09	0,01	0,11
6	Prihodi od pruženih usluga	291.382,46	314.308,15	107,87	0,01	0,01
7	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	42.955,11	58.445,84	136,06	0,00	0,00
8	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	486.352,82	2.004.627,96	412,18	0,01	0,04
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (1-8)	4.496.341.052,78	5.129.159.866,85	114,07	100,00	100,00
	RASHODI - IZDACI					
1	PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	619.215.089,52	702.244.906,61	113,41	14,01	13,71
	<i>Primarna zdravstvena zaštita - ugovori</i>	458.397.794,81	517.555.290,63	112,91	10,37	10,11
	<i>HMP i sanitetski prijevoz</i>	130.733.591,48	150.637.593,08	115,22	2,96	2,94
	<i>Zdravstvena njega u kući</i>	25.294.070,34	29.592.912,92	117,00	0,57	0,58
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	4.789.632,89	4.459.109,98	93,10	0,11	0,09
2	LIJEKOVI NA RECEPTE	612.959.222,24	670.710.233,05	109,42	13,87	13,10
3	ORTOPEDSKI UREĐAJI I POMAGALA	125.569.116,20	148.317.973,67	118,12	2,84	2,90
	<i>Ortopedski uređaji i pomagala</i>	125.569.116,20	148.317.973,67	118,12	2,84	2,90
4	BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	1.511.262.239,17	2.050.487.971,18	135,68	34,19	40,04
	<i>Bolnička zdravstvena zaštita</i>	1.452.078.511,91	1.812.091.837,74	124,79	32,85	35,38
	<i>Bolnička zdravstvena zaštita - namjenska pomoć temeljem Odluka Vlade RH</i>		166.554.139,00		0,00	3,25
	<i>Eksplantacije u bolnicama</i>	531.241,09	743.597,82	139,97	0,01	0,01
	<i>Transplantacije u bolnicama</i>	15.948.496,25	19.174.705,41	120,23	0,36	0,37
	<i>Intervencijska kardiologija</i>	13.287.155,22	16.522.856,88	124,35	0,30	0,32
	<i>Intervencijska neurologija i neuroradiologija</i>	5.956.607,61	10.842.122,27	182,02	0,13	0,21
	<i>Medicinska oplodnja</i>	4.070.560,89	4.349.899,66	106,86	0,09	0,08
	<i>Umjetne pužnice</i>	528.978,03	1.963.683,96	371,22	0,01	0,04
	<i>Trošak posebnih materijala</i>	9.565.131,46	11.271.137,64	117,84	0,22	0,22
	<i>Intervencijska gastroenterologija</i>	453.110,09	655.867,72	144,75	0,01	0,01
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	8.037.210,43	4.341.269,09	54,01	0,18	0,08
	<i>COVID troškovi</i>	398.168,43	0,00	0,00	0,01	0,00
	<i>Personalizirana medicina</i>	407.067,75	1.976.853,99	485,63	0,01	0,04
5	SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDR. ZAŠTITA IZVANBOLNIČKA	177.253.920,76	165.804.396,04	93,54	4,01	3,24
	<i>Spec. - konz. zdr.zašt.</i>	173.791.920,37	163.033.889,43	93,81	3,93	3,18
	<i>Pružanje toksikoloških informacija</i>	24.256,69	25.857,14	106,60	0,00	0,00
	<i>Programi vezani za zdrav.zaštitu djece i mladeži</i>	78.333,00	72.307,44	92,31	0,00	0,00
	<i>Programi vezani za unapređenje zdravstvene zaštite</i>	1.867.474,02	1.865.204,88	99,88	0,04	0,04
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	1.491.936,69	807.137,15	54,10	0,03	0,02
6	POSEBNO SKUPI LIJEKOVI	374.626.724,93	383.731.129,77	102,43	8,48	7,49
7	OSTALA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	201.590.529,70	160.221.682,04	79,48	4,56	3,13
	<i>Liječenje u inozemstvu za osiguranike RH</i>	43.612.132,99	54.264.768,43	124,43	0,99	1,06
	<i>Gjepivo</i>	124.609.682,39	68.817.976,79	55,23	2,82	1,34
	<i>Rano otkrivanje zloćudnih bolesti</i>	5.330.272,88	7.038.849,47	132,05	0,12	0,14
	<i>Dobrovoljno davalatstvo krvi</i>	1.791.934,70	1.833.894,48	102,34	0,04	0,04
	<i>Hitna pomoć na državnim cestama</i>	1.123.034,97	1.693.675,34	150,81	0,03	0,03
	<i>Zdr. zašt. osoba čije prebivalište nije poznato</i>	78.542,84	80.838,45	102,92	0,00	0,00
	<i>Krv i krvni pripravci (transfuzijska medicina)</i>	22.966.941,27	23.485.269,50	102,26	0,52	0,46
	<i>Zdr.zašt. hrv.državljan s prebivalištem u BiH</i>	2.077.987,66	3.006.407,58	144,68	0,05	0,06
8	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA INO OSIGURANIKA U RH ZA VRIJEME PRIVREMENOG BORAVKA U RH	84.193.605,15	94.891.814,07	112,71	1,90	1,85
9	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DOPUNSKOG OSIGURANJA	172.775.680,67	201.906.440,71	116,86	3,91	3,94
10	ZDRAV.ZAŠTITA NA RADU - SPECIFIČNA ZDR. ZAŠTITA	13.307.500,56	14.480.928,06	108,82	0,30	0,28
	Ukupna zdravstvena zaštita (1-10)	3.892.753.628,91	4.592.797.475,20	117,98	88,07	89,68
11	Naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad	216.745.789,10	207.514.789,21	95,74	4,90	4,05
12	Naknade za rodiljni dopust	163.563.610,86	170.506.952,32	104,25	3,70	3,33
	<i>Naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu</i>	1.741.463,93	1.570.269,10	90,17	0,04	0,03
13	Ostale isplate osiguranim osobama	23.486.488,69	26.411.394,08	112,45	0,53	0,52
14	Specijalizacije, pripravnici, rad pod nadzorom dr.med. bez specijalizacije	2.960.219,52	3.188.676,10	107,72	0,07	0,06
	<i>Naknade plaća privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti</i>	24.850.169,22	26.401.796,84	106,24	0,56	0,52
	Ukupno naknade (11-16)	433.347.741,32	435.593.877,65	100,52	9,80	8,51
17	Rashodi za zaposlene	41.081.296,44	48.701.552,12	118,55	0,93	0,95
18	Materijalni izdaci	12.212.262,86	13.484.081,20	110,41	0,28	0,26
19	Financijski rashodi	3.367.089,92	2.566.005,84	76,21	0,08	0,05
20	Rashodi po projektima EU	331.725,93	10.131.735,63	3054,25	0,01	0,20
21	Ostali rashodi - naknada štete	443.641,25	387.484,83	87,34	0,01	0,01
22	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.733.119,36	2.479.752,44	90,73	0,06	0,05
	Ukupno ostalo (17-22)	60.169.135,75	77.750.612,06	129,22	1,36	1,52
	UKUPNI RASHODI (1-22)	4.386.270.505,98	5.106.141.964,91	116,41	99,24	99,71
23	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	33.792.767,43	15.014.042,89	44,43	0,76	0,29
	SVEUKUPNO RASHODI I IZDACI (1-23)	4.420.063.273,41	5.121.156.007,80	115,86	100,00	100,00
	Višak prihoda i primitaka	76.277.779,37	8.003.858,85	10,49		
	Višak prihoda i primitaka - preneseni	314.653.767,55	393.230.096,20	124,97		
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	390.931.546,92	401.233.955,05	102,64		

5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Rashodi za zdravstvenu zaštitu čine 89,68 % ukupnih rashoda i evidentirani su u iznosu od 4.592.797.475,20 EUR što je 700.043.846,29 EUR ili 17,98 % više u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini. Glavnina spomenutog nominalnog povećanja odnosi se na zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja na koju se odnosi povećanje od 670.913.086,25 EUR, a izvršena je u iznosu od 4.390.891.034,49 EUR što je 18,04 % više u odnosu na prethodnu godinu. Za zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja evidentirani su rashodi od 201.906.440,71 EUR ili 16,86 % više.

	2022.	2023.	Indeks
- zdrav. zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite na radu	3.719.977.948,24	4.390.891.034,49	118,04
- zdrav. zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	172.775.680,67	201.906.440,71	116,86
Ukupna zdravstvena zaštita	3.892.753.628,91	4.592.797.475,20	117,98

U sljedećoj tablici prikazani su rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja prema vrsti zdravstvene zaštite.

	2022. (EUR)	2023. (EUR)	Indeks	Struktura	
				2022.	2023.
Primarna zdravstvena zaštita	619.215.089,52	702.244.906,61	113,41	16,65	15,99
Lijekovi na recepte	612.959.222,24	670.710.233,05	109,42	16,48	15,28
Ortopedski uređaji i pomagala	125.569.116,20	148.317.973,67	118,12	3,37	3,38
Bolnička zdravstvena zaštita	1.511.262.239,17	2.050.487.971,18	135,68	40,63	46,70
Spec. - konzilijarna zdrav. zaštita	177.253.920,76	165.804.396,04	93,54	4,76	3,78
Posebno skupi lijekovi	374.626.724,93	383.731.129,77	102,43	10,07	8,74
Ostala zdravstvena zaštita	201.590.529,70	160.221.682,04	79,48	5,42	3,65
Zdrav. zaštita na radu- specifična zdravstvena zaštita	13.307.500,56	14.480.928,06	108,82	0,36	0,33
Zdravstvena zaštita ino osiguraniha	84.193.605,15	94.891.814,07	112,71	2,26	2,16
Zdrav. zaštita obv. zdrav. osig. i zdravstvena zaštita na radu	3.719.977.948,24	4.390.891.034,49	118,04	100,00	100,00

U strukturi zdravstvene zaštite obveznog zdravstvenog osiguranja gotovo sve stavke bilježe povećanje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine osim stavaka u okviru kojih se evidentiraju rashodi vezani uz bolest COVID-19 (kao što su testiranje, cijepljenje i cjepivo) koji su značajno smanjeni u 2023. godini. Vrijednosno najznačajnija stavka je bolnička zdravstvena zaštita koja je izvršena u iznosu od 2.050.487.971,18 EUR i čini 46,70 % ukupnih troškova zdravstvene zaštite (u 2022. 40,63 %) s povećanjem od čak 35,68 % u odnosu na izvršenje u

prethodnoj godini. Tijekom godine došlo je do značajnijeg povećanja sredstava svim pružateljima usluga zdravstvene zaštite. Naime, kao što je već u uvodu spomenuto, osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama povećana je dva puta (od travnja 2% i listopada 5%) na ime čega su povećani bolnički limiti kao i cijene zdravstvenih usluga ostalim pružateljima zdravstvene zaštite. Isto tako, HZZO je proveo Odluke Vlade Republike Hrvatske o isplati namjenske pomoći bolnicama u lipnju i listopadu mjesecu na temelju Odluka o isplati namjenske pomoći bolnicama za podmirenje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima (u lipnju 59,4 milijuna EUR i listopadu 107,1 milijuna EUR). U cilju poboljšanja položaja radnika zaposlenih u državnim i javnim službama, Vlada Republike Hrvatske u travnju mjesecu donijela je Odluku o izmjenama i dopunama uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, a u lipnju mjesecu i Odluku o isplati privremenog dodatka na plaće državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama, na ime čega su također povećane isplate svim pružateljima zdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini. Zbog spomenutih povećanja osnovice za plaće i Odluka Vlade vezanih uz materijalni položaj radnika (bez isplaćenih namjenskih pomoći), bolnički limiti povećani su od 132 milijuna EUR isplaćenih u siječnju na 155 milijuna EUR u mjesecu studenom 2023. godine. Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a u mjesecu prosincu, doznačena su dodatna sredstva za plaćanje dijela računa za izvršene zdravstvene usluge zdravstvenim ustanovama koje su ispostavile više računa od ugovorenog iznosa u 2023. godini u ukupnom iznosu od 22,6 milijuna EUR (bolnicama 18,9 milijuna EUR, domovima zdravlja 379 tisuća EUR i zavodima za javno zdravstvo 3,3 milijuna EUR). Pored toga, nastavilo se s refundacijom sredstava zdravstvenim ustanovama za isplaćene posebne nagrade zdravstvenim radnicima koji njeguju pacijente oboljele od bolesti COVID-19.

Potrebno je još jednom napomenuti da je HZZO, zahvaljujući dobrom ostvarenju prihoda od doprinosa i prihoda od proračuna (koji su već u izvornom financijskom planu HZZO-a za 2023. godinu utvrđeni u visini stvarnog izvršenja u prethodnoj godini), redovito izvršavao obveze prema ugovornim partnerima (prema ljekarničkim ustanovama u dogovorenim rokovima plaćanja) te je mogao provoditi Odluke Vlade Republike Hrvatske u cilju poboljšanja financijskog položaja zdravstvenog sustava. Isto tako, smanjenjem rashoda za cjepivo protiv bolesti COVID-19 i prolongacijom otplate beskamatnog zajma dobivenog od Ministarstva financija 2020. godine s rokom konačne otplate do 2027. godine, omogućeno je da HZZO preraspodijeli više sredstava na zdravstvenu zaštitu, posebice na bolničku zdravstvenu zaštitu.

U okviru troškova zdravstvene zaštite posebno su prikazani troškovi vezani uz bolest COVID-19. Tako su u sljedećoj tablici prikazani troškovi zdravstvene zaštite i ostalih troškova vezanih uz bolest COVID-19 za svaku godinu pojedinačno te ukupni trošak HZZO-a od početka pandemije. Naime, iako je tijekom 2023. godine došlo do značajnog smanjenja ovih troškova, možda je potrebno još ove godine prikazati koliko je razdoblje pandemije bolesti COVID-19 bilo financijsko opterećenje za HZZO, kao i za gospodarstvo u cjelini.

					- EUR
Vrsta računa (oznake U07, L i O, izvještaj COVID ordinacije+mobilni timovi za cijepljenje)	2020.	2021.	2022.	2023.	Kumulativ COVID troškova od početka pandemije do
Testiranje	86.405.748	99.643.636	69.440.810	13.563.324	269.053.518
SKZZ bez testiranja (s bez DTP)	4.848.904	12.717.493	12.964.463	7.584.158	38.115.018
BZZ-DTS	45.726.050	130.868.932	80.738.041	32.064.009	289.397.032
DBL (BZZ+DZ)	1.092.489	2.781.087	4.640.570	2.692.350	11.206.496
Smještaj i liječenje COVID (11+12)	430.545	1.092.584	643.519	171.612	2.338.260
Lijekovi na RP	306.747	1.396.537	1.412.259	491.099	3.606.642
PZZ po računima bez COVID-19 ordinacija	132.209	317.840	1.045.239	193.528	1.688.817
COVID ordinacije	2.354.056	1.497.501	941.683	291.651	5.084.891
Mobilni timovi za cijepljenje	1.232	4.684.311	1.146.721	94.592	5.926.856
UKUPNO ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	141.297.981	254.999.921	172.973.305	57.146.321	626.417.528
Naknade bolovanja zbog izolacije i samoizolacije	12.526.798	17.437.376	7.139.069	103.549	37.206.792
Cjepiva protiv COVID-19	0	80.943.198	105.414.087	49.776.611	236.133.896
Posebne nagrade zdravstvenim djelatnicima	859.759	16.710.104	14.318.780	9.607.516	41.496.159
Veklury (remdesivir) - lijek protiv COVID-19	5.454.158	16.304.809	5.062.124	8.134.686	34.955.777
Ronapreve - lijek protiv COVID-19	0	3.900.001	0	0	3.900.001
Paxlovid - lijek protiv COVID-19	0	0	0	6.772.500	6.772.500
Dodatna sredstva Klinika dr. F. Mihaljević i KB Dubrava	0	6.768.863	0	0	6.768.863
UKUPNO	18.840.716	142.064.351	131.934.060	74.394.862	367.233.989
SVEUKUPNO	160.138.696	397.064.273	304.907.365	131.541.183	993.651.517

Bolnička zdravstvena zaštita

U okviru sredstava za zdravstvenu zaštitu na teret obveznog osiguranja za bolničku zdravstvenu zaštitu (bolničko liječenje i specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita u bolnicama) iskazani su rashodi u iznosu od 2.050.487.971,18 EUR, što je 539.225.732,01 EUR ili 35,68 % više sredstava nego u istom razdoblju prethodne godine. Potrebno je naglasiti da iskazani rashod (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu) predstavlja iznos ispostavljenih računa za izvršeni rad od strane bolnica, a ne iznos doznačenih sredstava od strane HZZO-a. Razlika do punog iznosa doznačenih sredstava koje bolnice nisu mogle opravdati izvršenim radom, prikazani su kao avansno plaćanje i predstavljaju potraživanja HZZO-a. Tako je samo u 2023. godini iskazano potraživanje HZZO-a prema bolnicama u ukupnom iznosu od 79,7 milijuna EUR, a nakon zatvaranja avansa iz ranijih godina s računima iz 2023. godine, na 31.12.2023. godine potraživanja prema bolnicama iznose 44,1 milijun EUR.

U okviru rashoda za aktivnost bolničke zdravstvene zaštite gotovo cijeli iznos (96,50 %) odnosi na „bolničke limite“, odnosno na maksimalne iznose sredstava za provođenje bolničke zdravstvene zaštite i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite utvrđene ugovorom u visini od 1.812.091.837,74 EUR i dodatna sredstva u obliku namjenske pomoći za podmirenje obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal, koji je doznačen bolnicama od strane HZZO-a na temelju Odluka Vlade Republike Hrvatske tijekom godine u ukupnom iznosu od 166.554.139 EUR. Ostatak sredstava u iznosu od 67.500.725,35 EUR odnosi se na izvršene zdravstvene usluge za eksplantacije, transplantacije, intervencijsku kardiologiju, intervencijsku neurologiju i neuroradiologiju, medicinsku oplodnju, umjetne pužnice, troškove posebnih materijala, intervencijsku gastroenterologiju te personaliziranu medicinu. Kao što je već ranije spomenuto, tijekom godine povećani su limiti bolnica povećanjem cijene rada (u mjeseca travnju 2 % i studenom 5 %) u skladu s Dodatkom I. i III. Kolektivnog ugovora kada je povećana osnovica plaće. Na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o izmjeni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama i Odluke Vlade Republike Hrvatske o isplati privremenog dodatka na plaće mjesečni bolnički limiti povećavaju se 9 % od lipnja mjeseca. Bolnice također ostvaruju prihode i na temelju ugovora vezano uz transfuzijsku medicinu, nacionalnih programa prevencije zloćudnih bolesti i sličnih programa koji su prikazani u okviru aktivnosti ostale zdravstvene zaštite. Isto tako, podsjećamo da se troškovi za posebno skupe lijekove (prikazani kao posebna aktivnost zbog transparentnosti) također izvršavaju na temelju posebnog ugovora i izvršeni su u iznosu od 383.731.129,77 EUR te predstavljaju prihode bolničkih zdravstvenih ustanova. Potrebno je napomenuti da su za zdravstvene radnike koji skrbe za covid pacijente u bolničkom sustavu (na temelju Odluke o posebnom dodatku na plaće za radnike u sustavu zdravstva koji pružaju skrb pacijentima oboljelim od COVID-19), iskazani rashodi u iznosu od 4.341.269,09 EUR. Pored toga, sukladno Odluci Upravnog vijeća iz mjeseca prosinca 2023. godine, ugovornim bolničkim zdravstvenim ustanovama koje su prekoračile ugovoreni maksimalni iznos sredstava, HZZO je priznao račune za izvršene zdravstvene usluge iznad ugovorenog iznosa sredstava u ukupnom iznosu od 18,9 mil. EUR.

Kao i ranijih godina, radi lakšeg praćenja načina ostvarivanja prihoda bolničkih zdravstvenih ustanova od HZZO-a, prikazat ćemo okvirni način ugovaranja bolničke zdravstvene zaštite. Naime, s obzirom na to da se od početka pandemije utvrđeni maksimalni iznosi sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama isplaćuju u 100 %-tnom iznosu (a ne 90 %-tnom kao prije) zbog čega se više se ne obračunava dodatni prihod na osnovi pokazatelja rada (učinkovitosti-KPI i kvalitete-QI). Pored toga, na temelju ispostavljenih računa plaćaju se ugovoreni dodatni postupci akutnim bolničkim zdravstvenim ustanovama za provođenje određenih postupaka (MR, CT, Holter EKG, UZV srca, ergometrija, operacija katarakte, UZV dojke, UZV štitnjače, gastroskopija) uz napomenu da je za svaki od navedenih postupaka utvrđen maksimalni mjesečni iznos sredstava za pojedine DTP postupke (limit za postupke).

U bolničkoj zdravstvenoj zaštiti usluge liječenja akutnih bolesti plaćaju se prema dijagnostičko-terapijskim skupinama (DTS), odnosno danima bolničkog liječenja (DBL) za kronične bolesti. Usporedimo li broj dana bolničkog liječenja za akutne bolesti s brojem slučajeva, može se zaključiti da je prosječno trajanje bolničkog liječenja za akutne bolesti smanjeno u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 6,20 dana (6,45 dana u 2022.) zbog povećanja broja slučajeva i smanjenja broja dana bolničkog liječenja. Prosječno trajanje liječenja za kronične bolesti u danima, zadržano je na istoj razini i iznosi 21 dan po slučaju.

U 2023. godini zaključeni su ugovori sa 63 bolničke zdravstvene ustanove. Sukladno Mreži javne zdravstvene službe i Uputi Ministarstva zdravstva ugovoreno je 12.772 postelje za liječenje akutnih bolesti, a za produženo liječenje 1.306 postelja. Ugovoreni broj od 6.419 postelja za liječenje kroničnih bolesti nije se mijenjao u odnosu na prethodnu godinu. U cilju povećanja kapaciteta dnevne bolnice, ugovoreno je 3.902 postelja/stolaca dnevne bolnice (3.862 za akutne djelatnosti te 40 za kronične djelatnosti), odnosno 12 postelja/stolica više nego u prethodnoj godini (Klinika za dječje bolesti 11 postelja/stolica u djelatnosti dječje psihijatrije i OB Dubrovnik 1 postelja/stolica u djelatnosti neurokirurgije).

Primarna zdravstvena zaštita

Rashodi za primarnu zdravstvenu zaštitu izvršeni su u iznosu od 702.244.906,61 EUR što je 13,41 % više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i čini 15,99 % ukupnih rashoda zdravstvene zaštite u obveznom zdravstvenom osiguranju. Strukturu ovih rashoda čine rashodi ugovornih liječnika primarne zdravstvene zaštite u iznosu od 517.555.290,63 EUR, hitne medicinske pomoći i sanitetskog prijevoza od 150.637.593,08 EUR te zdravstvene njege u kući u iznosu od 29.592.912,92 EUR. Posebni dodatak na plaće zdravstvenim radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti isplaćivao se i u 2023. godini (4.459.109,98 EUR).

Primarna zdravstvena zaštita ugovara se za ukupno 16 djelatnosti. Za svaku djelatnost utvrđuje se godišnja vrijednost standardnog tima prema propisanim standardima vezanim uz kadrovsku strukturu tima, tehničke i prostorne standarde te ostale standarde utvrđene za obavljanje zdravstvene djelatnosti. U četiri osnovne djelatnosti PZZ - opća obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, zdravstvena zaštita žena i dentalna zdravstvena zaštita (polivalentna), utvrđuje se hladni pogon i glavarina kao temeljni (fiksni) prihod ordinacije te dodatni prihod prema mogućem izvršenju dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP), uz vrednovanje ispunjenih kriterija učinkovitosti i kvalitete te ugovorenih dodatnih mogućnosti.

U skladu sa prethodno spomenutim kriterijima, tijekom 2023. godine ugovoreno je 2.316 timova opće/obiteljske medicine (2.327 u 2022.), 284 tima zdravstvene zaštite predškolske djece, 277 timova zdravstvene zaštite žena, 2.069 timova dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne), 161 tim u djelatnosti preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, 137 timova laboratorijske dijagnostike na PZZ razini, 872 sestre patronažne zdravstvene zaštite i 103 tima higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite. Za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti ugovoreno je 47 timova, za djelatnost javnog zdravstva 37 timova. Ugovorena je i nova djelatnost ekologije s 13 timova koji će provoditi mjere zdravstvene ekologije i zaštitu od ekoloških čimbenika štetnih za zdravlje, uključujući sve mjere za očuvanje, unaprjeđenje, praćenje i poboljšanje zdravstvenih i higijenskih uvjeta za život i rad čovjeka. Djelatnost hitne medicine ugovorena je s 21 županijskim Zavodom za hitnu medicinu, a ugovara se u skladu s Mrežom hitne medicine. Ugovoreno je 697 timova T1 i 200 timova T2 kao i 28 timova pripravnosti. U djelatnosti sanitetskog prijevoza ugovoreno je ukupno 402,5 tima. Za pružanje zdravstvene njege u kući sklopljeni su ugovori s ugovornim partnerima za 1.262 medicinsku sestru (1.271 u 2022.), dok je u djelatnosti palijativne skrbi ugovoreno 48 koordinatora za palijativnu skrb (45 u 2022.) i 44 mobilna palijativna tima (40 u 2022.). U djelatnosti medicine rada ugovoreno je 151,4 tima.

Uz podatke o rashodima za zdravstvenu zaštitu, prate se i prirodni pokazatelji potrošnje što je vidljivo u sljedećem pregledu. Prema raspoloživim podacima upisanih od strane ugovornih

partnera preko aplikacije CEZIH, broj posjeta vratio se na uobičajenu razinu. U ordinacijama opće/obiteljske medicine u 2023. godini evidentirano je 47.238.219 posjeta, što je nešto manje nego u prethodnoj godini (0,83 % manje). S obzirom na to da broj posjeta u obiteljskoj medicini čini preko 80 % svih posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, jednak je trend smanjenja ukupnog broja posjeta (0,63 % manje) iako je u nekim djelatnostima primarne zdravstvene zaštite došlo do povećanja broja posjeta. Usluge liječenja akutnih bolesti u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti plaćaju se prema dijagnostičko - terapijskim skupinama (DTS), odnosno danima bolničkog liječenja (DBL) za kronične bolesti. Iako se broj slučajeva i dana bolničkog liječenja kroničnih bolesti povećao, prosječan broj dana liječenja kroničnih bolesti od 21 dan nije se promijenio. Izdano je 71.138.323 recepata ili 3,49 % više nego u istom razdoblju prethodne godine, dok je ovjereno 1.256.010 potvrda za ortopedske uređaje i pomagala što je povećanje od 3,28 %. Provedeno je 617.152 naloga za isplatu putnih troškova za osobe koje zdravstvenu zaštitu koriste izvan mjesta prebivališta ili 4,99 % više. Na žalost, nastavlja se trend smanjenja broja novorođene djece, ali sporijim tempom. Naime, broj isplaćenih pomoći za novorođeno dijete iznosi 31.747 ili 5,98 % manje nego u 2022. godini.

Naturalni pokazatelji		Broj		Indeks
		2022.	2023.	'23/'22
Broj posjeta ordinaciji primarne zdravstvene zaštite	Opća/obiteljska medicina	47.633.303	47.238.219	99,17
	Dentalna zdravstvena zaštita	4.203.492	4.204.622	100,03
	Zdravstvena zaštita predškolske djece	3.745.608	3.619.952	96,65
	Zdravstvena zaštita žena	1.981.301	2.031.656	102,54
	Preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata	714.381	815.715	114,18
Ukupno broj posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti		58.278.085	57.910.164	99,37
Broj usluga/postupaka u specijalističko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti		50.878.179	54.540.494	107,20
Broj slučajeva u specijalističko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti		49.110.329	52.582.039	107,07
Broj recepata		68.739.777	71.138.323	103,49
Slučajevi bolničkog liječenja:				
- akutni		482.778	497.148	102,98
- kronični (subakutni, kronični, fizikalna)		69.271	73.346	105,88
Dani bolničkog liječenja:				
- akutni		3.115.123	3.081.390	98,92
- kronični (subakutni, kronični, fizikalna)		1.454.347	1.546.879	106,36
Prosjek trajanja liječenja u danima za akutne bolesti		6,45	6,20	96,06
Ukupan broj slučajeva u bolničkom SKZZ		14.640.300	14.866.464	101,54
Broj ovjerenih potvrda za ortopedske uređaje i pomagala		1.216.077	1.256.010	103,28
Broj isplaćenih pomoći za novorođeno dijete		33.765	31.747	94,02
Broj isplaćenih putnih troškova		587.847	617.152	104,99

Lijekovi na recepte

Na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, za lijekove na recepte izdanim u ljekarnama, utrošeno je 670.710.233,05 EUR ili 9,42 % više nego u istom razdoblju prethodne godine kada su lijekovi na recepte iznosili 612.959.222,24 EUR. Naime, ovaj trošak predstavlja iznos zaprimljenih računa u 2023. godini, što znači da su prosječno mjesečno zaprimani računi u vrijednosti od 55,9 mil. EUR. Potrebno je napomenuti da strukturu ukupnog troška ne čini samo vrijednost lijeka već je tu sadržan i iznos (81,9 mil. EUR) koji se odnosi na troškove ljekarničkih usluga za izdavanje lijeka. Obveze za lijekove na recepte HZZO je tijekom godine podmirivao u dogovorenim rokovima plaćanja.

Prema podacima Službe za lijekove i medicinske proizvode, najveći porast potrošnje odnosi se na lijekove za liječenje zloćudnih bolesti i imunomodulatore koji čine 25% ukupnog porasta potrošnje, što nije iznenađujuće budući da najveći broj novih lijekova dolazi iz te skupine lijekova koji se koriste i za liječenje kroničnih bolesti zbog čega se potrošnja kumulira i očekivano raste.

Tijekom 2023. godine na osnovi mišljenja Povjerenstva za lijekove (u pravilu se sjednice Povjerenstva za lijekove održavaju jedanput mjesečno, ali zbog velikog broja zaprimljenih predmeta tijekom 2023. godine održano je ukupno 16 sjednica), Upravno vijeće HZZO-a donijelo je 7 Odluka vezanih uz stavljanje lijekova na Osnovnu listu lijekova (OLL) i Dopunsku listu lijekova (DLL) HZZO-a. Na obje liste lijekova HZZO-a stavljena su ukupno 283 nova pakiranja, od čega 220 na OLL i 63 na DLL, pri čemu su 152 pakiranja generičke paralele odnosno dodatni oblici već postojećih lijekova na listi, a 23 lijeka u 40 pakiranja su novi lijekovi s novom djelatnom tvari.

Krajem 2023. godine na listi lijekova nalazilo se 1111 različitih djelatnih tvari u ukupno 4743 različitih pakiranja lijekova, od čega je 911 različitih djelatnih tvari u 3803 pakiranja lijekova bilo na OLL, a na DLL nalazilo se 347 različitih djelatnih tvari u 940 pakiranja lijekova.

Svi lijekovi koji se nalaze na OLL, a koja uključuje i lijekove na PSL-u, dostupni su osiguranim osobama na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja bez sudjelovanja osigurane osobe u troškovima lijeka dok je za lijekove koji se propisuju na recept i nalaze se na DLL utvrđen iznos kojim u cijeni lijeka moraju sudjelovati osigurane osobe prilikom podizanja propisanog lijeka na recept HZZO-a u ljekarni.

Sukladno Pravilniku o mjerilima za stavljanje lijekova na listu lijekova HZZO-a kao i načinu utvrđivanja cijena lijekova koje će plaćati HZZO te načinu izvještavanja o njima i izmjenama i dopunama istog (NN 33/19, 72/23, 87/23; u daljnjem tekstu: Pravilnik) provodi se postupak stavljanja lijekova na liste lijekova i utvrđuje iznos za lijekove koji će HZZO plaćati iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja. Tijekom godine provedeni su redovni postupci usklađivanja cijena lijekova koji su već na listama lijekova:

Osim stavljanja novih lijekova na OLL i DLL HZZO-a, tijekom godine provedeni su redovni postupci usklađivanja cijena lijekova koji su već na listama lijekova. Provedeno je usklađivanje cijena svih lijekova s lista lijekova HZZO-a s cijenama lijekova izračunatih u postupku godišnjeg izračuna cijena lijekova kojeg je proveo HALMED.

HZZO kontinuirano provodi i usklađivanje cijena lijekova namijenjenih za primjenu u bolničkim zdravstvenim ustanovama, a snižene su i cijene originalnih pakiranja lijekova, najvećim dijelom

za lijekove koji imaju svoje generičke zamjene. Izvršeno je i usklađivanje cijena lijekova koji se propisuju na recept HZZO-a kroz referentne terapijske skupine i podskupine.

U 2023. godini izdano je 71.138.323 recepta ili 3,49 % više nego u prethodnoj godini, što je prosječno 17,32 recepta godišnje po osiguranoj osobi HZZO-a.

Posebno skupi lijekovi

Za posebno skupe lijekove utrošeno je 383.731.129,77 EUR, što je 2,43 % više od istih troškova u 2022. godini kada su iznosili 374.626.724,93 EUR, a u strukturi zdravstvene zaštite obveznog osiguranja čini 8,74 % te je (iako je odvojeno prikazan) prihod bolničkih zdravstvenih ustanova budući da se u pravilu primjenjuju u bolnicama. Navedeni porast troškova odnosno plaćanja HZZO-a za posebno skupe lijekove je očekivan s obzirom da se Popis posebno skupih lijekova kontinuirano mijenja odnosno dodaju se novi lijekovi i proširuju se indikacije za već postojeće lijekove. Uz primjenu novih lijekova i u novim indikacijama, a koji dovode do dužeg liječenja zbog produljenja vremena primjene samih lijekova i dužeg preživljavanja te zbog liječenja više linija jedne bolesti i uz sve veći broj bolesnika, porast troškova na poziciji lijekova je neizbježan. U isto vrijeme se, dolaskom generičkih i kliničkih paralela na tržište, snižava cijena originalnih lijekova i mijenja njihov status te se oni brišu s Popisa posebno skupih lijekova čime se oslobađaju sredstva za nove lijekove.

Na Popis posebno skupih lijekova tijekom 2023. godine stavljeno je 7 novih lijekova u 12 pakiranja, a dodane su i nove indikacije u kojima se lijekovi mogu primjenjivati na teret sredstava izdvojenih za posebno skupe lijekove, čime je osiguranim osobama HZZO-a dostupniji veći broj lijekova koji se za potrebe liječenja u cijelosti primjenjuju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a, a temeljem mišljenja Povjerenstva za lijekove HZZO-a u postupku revizije Popisa posebno skupih lijekova, u 2023. godini brisana su 74 pakiranja lijeka zbog dolaska generičkih i kliničkih paralela. Lijekovi koji su brisani s Popisa PSL-a ostali su na Osnovnoj listi lijekova te su i dalje dostupni za osigurane osobe HZZO-a.

Za sve lijekove koji se nalaze na Popisu posebno skupih lijekova, HZZO ima sklopljene financijske ugovore s nositeljima odobrenja o načinu financiranja troškova lijekova. Kroz različite modele financijskih ugovora, HZZO nastoji smanjiti troškove na poziciji za posebno skupe lijekove, a što se ostvaruje kroz različite oblike ugovornih obveza koje HZZO ugovori s Nositeljima odobrenja.

Ortopedski uređaji i pomagala

Za ortopedske uređaje i pomagala iskazan je rashod od 148.317.973,67 EUR, što predstavlja porast od 18,12 % u odnosu na prethodnu godinu s udjelom u strukturi zdravstvene zaštite obveznog osiguranja od 3,38 %. Takav rast je i očekivan s obzirom na porast broja osiguranih osoba korisnika pomagala zbog trenda starenja populacije i veće incidencije obolijevanja od kroničnih i drugih nezaraznih bolesti, a koje posljedično zahtijevaju trajnu opskrbu ortopedskim i drugim pomagalima na teret sredstava HZZO-a, kao i zbog konstantnog ulaganja HZZO-a u dostupnost novih pomagala, suvremenih tehnologija kao i većeg broja istovrsnih, generičkih

pomagala osiguranim osobama HZZO-a. Dodatno se treba istaknuti da je potrošnja za pomagala porasla i zbog razloga jer je izmjenama pravilnika utvrđena mogućnost povećanja cijena ortopedskih i drugih pomagala koja se nalaze na listama pomagala HZZO-a, što je dovelo do toga da su se kroz redovne procedure pojedinačno riješili pozitivno mnogobrojni zahtjevi podnositelja prijedloga za povećanjem cijena ortopedskih i drugih pomagala s ciljem da se spriječi moguća nestašica zbog nemogućnosti opskrbe i nabave pomagala po cijenama koje su ranije bile utvrđene u listama pomagala.

Naime, kako je dopunom Pravilnika, odredbama članka 18.a., krajem 2022. godine, omogućeno podnošenje pojedinačnih zahtjeva predstavnika proizvođača za povećanje cijene ortopedskih i drugih pomagala koja su već stavljena na liste pomagala u slučajevima kada je do povećanja cijene došlo iz razloga povećanja nabavne cijene pomagala neovisno o volji proizvođača, tijekom 2023. godine, na osnovi mišljenja nadležnih Povjerenstva za opća medicinsko - tehnička pomagala i Povjerenstva za ortopedska pomagala, Upravno vijeće HZZO-a donijelo je odluke o povećanju cijena pomagala iz gotovo svih skupina pomagala iz lista pomagala na osnovi pojedinačnih zahtjeva za svako pomagalo sa lista pomagala.

Tijekom 2023. godine na osnovi mišljenja Povjerenstva za opća medicinsko - tehnička pomagala i Povjerenstva za ortopedska pomagala (u pravilu mjesečne sjednice), Upravno vijeće HZZO-a donijelo je odluke o stavljanju na Osnovnu listu ortopedskih i drugih pomagala 2 nova pomagala (ovdje posebno ističemo stavljanje ortopedske obuće za dijabetičko stopalo-kategorije 2 i 3 na Osnovnu listu pomagala). Također, na liste pomagala stavljeno je 100-tinjak istovrsnih, generičkih pomagala različitih proizvođača, 15 pomagala nove generacije te su provedene 3 izmjene i dopune indikacija/smjernica pomagala na listama pomagala HZZO-a.

Navedenim postupcima omogućena je veća dostupnost i mogućnost izbora velikog broja suvremenih pomagala od strane osiguranih osoba kao i uvrštavanje modernih tehnologija kao i praćenje stručnih preporuka koje vode poboljšanju zdravstvenog stanja osigurane osobe te pridonose efikasnijoj terapiji.

Tijekom 2023. godine ovjereno je 1.256.010 potvrda za ortopedske uređaje i pomagala ili 3,28 % više nego u 2022. godini kada je ovjereno 1.216.077 potvrda.

Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita

Tijekom 2023. godine za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu izdvojeno je 165.804.396,04 EUR što je 6,46 % manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Naime, nakon velikog rasta ovih troškova zbog bolesti COVID-19 u 2020. i 2021. godini te velikog broja testiranja početkom 2022., tijekom 2023. godine znatno su smanjeni. Tako su u okviru ukupnih rashoda specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, troškovi testiranja i mobilnih timova za cijepljenje iznosili su 4.255.013,53 EUR (44.040.441,44 EUR u 2022.), a za posebne nagrade zdravstvenim radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti isplaćeno je 807.137,15 EUR (1.491.936,69 EUR u 2022.). U okviru ove razine zdravstvene zaštite provodila se i redovita specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita u izvanbolničkim ordinacijama, poliklinikama i domovima zdravlja u skladu s djelatnostima utvrđenim Mrežom javne zdravstvene službe. Tu su također iskazani programi vezani za zdravstvenu zaštitu djece i mladeži i programi za unapređenje zdravstvene zaštite koji bilježe veće izvršenje u odnosu na prethodnu godinu.

Ostala zdravstvena zaštita

Skupina rashoda zdravstvene zaštite koje smo svrstali u okviru stavke Ostala zdravstvena zaštita izvršena je u ukupnom iznosu od 160.221.682,04 EUR što je smanjenje od 20,52 % u odnosu na izvršenje u 2022. godini. Naime, unazad tri godine, najveća stavka ovih rashoda odnosila na rashode za COVID cjepivo. Međutim, tijekom 2023.godine, nakon proglašenja prestanka epidemije, liječenje covid bolesnika provodi se u okviru redovite zdravstvene zaštite te su smanjene potrebe za nabavom prethodno planiranih količina cjepiva u cilju obuzdavanja broja oboljelih. Tako je u 2023. godini za redoviti program cijepljenja (koje obuhvaća obvezno cijepljenje, cijepljenje protiv gripe i cjepivo protiv bolesti COVID-19) evidentiran rashod u visini od 68.817.978,79 EUR, što je 44,77 % manje sredstava u odnosu na 2022. godinu. Smanjenje ove vrste rashoda omogućilo je da HZZO preraspodjeli neutrošena sredstva planirana za cjepivo protiv bolesti COVID-19 na ostale razine zdravstvene zaštite. Sljedeća značajnija stavka su rashodi za liječenje u inozemstvu koji iznose 54.264.768,43 EUR, a sastoje se najvećim dijelom od rashoda za liječenje naših osiguranika po obračunu temeljem međunarodnih ugovora u iznosu od 46.230.840,38 EUR i za upućivanje osiguranika HZZO-a na liječenje u inozemstvo po Rješenju HZZO-a u iznosu od 8.033.928,05 EUR. Sljedeća vrijednosno značajnija stavka je transfuzijska medicina koja je izvršena u iznosu od 23.485.269,50 EUR ili 2,26 % više u odnosu na izvršenje u 2022. godini.

6. NAKNADE

Ukupni rashodi za sve vrste naknada koje se isplaćuju sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju u 2023. godini izvršeni su u iznosu od 435.593.877,65 EUR što je minimalno povećanje u odnosu na izvršenje u 2022. godini (0,52 % više) kada su iznosile 433.347.741,32 EUR, a koji u strukturi ukupnih rashoda čine udio od 8,51 %.

-EUR

Naknade	2022.	2023.	Indeks 2/1	Struktura	
				2022.	2023.
0	1	2	3=2/1	4	5
Naknade plaća zbog privremene nesposobnosti za rad	216.745.789,10	207.514.789,21	95,74	50,02	47,64
Naknade plaće za rodiljni dopust	163.563.610,86	170.506.952,32	104,25	37,74	39,14
Naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu	1.741.463,93	1.570.269,10	90,17	0,40	0,36
Ostale isplate osiguranim osobama	23.486.488,69	26.411.394,08	112,45	5,42	6,06
Specijalizacije, pripravnici, rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije	2.960.219,52	3.188.676,10	107,72	0,68	0,73
Naknade plaća za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti	24.850.169,22	26.401.796,84	106,24	5,73	6,06
Ukupno naknade:	433.347.741,32	435.593.877,65	100,52	100,00	100,00

Iz prethodne tablice vidljivo je da u strukturi ukupnih naknada najveći udio (47,64 %) imaju naknade zbog bolesti koje su izvršene u iznosu od 207.514.789,21 EUR odnosno 4,26 % manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu. Radi se o naknadama zbog privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana koje HZZO isplaćuje temeljem podnesenih zahtjeva za refundaciju te drugih naknada kao što su izolacija, pratnja i njega člana obitelji, komplikacije u vezi trudnoće i poroda, koje se isplaćuju na teret HZZO-a od prvog dana korištenja.

Struktura naknada privremene nesposobnosti za rad kao i stopa izostanka s posla vidljiva je u sljedećoj tablici:

Uzroci privremene nesposobnosti za rad	2022.		2023.		Indeks naknada (23./22.)
	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u EUR	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u EUR	
-bolest	1,39	138.246.025,32	1,34	139.371.506,37	100,81
-izolacija	0,05	7.139.069,42	0,00	103.548,60	1,45
-pratnja	0,00	535.099,40	0,00	642.692,76	120,11
-njega člana obitelji	0,15	19.452.554,80	0,15	17.741.514,53	91,20
-komplikacije u vezi trudnoće i poroda	0,36	51.373.040,16	0,33	49.655.526,95	96,66
Ukupno	1,95	216.745.789,10	1,82	207.514.789,21	95,74

Prema uzrocima privremene nesposobnosti za rad, najveći udio od 67,16 % čine naknade zbog bolesti za koje je u 2023. godini izdvojeno 139.371.506,37 EUR, odnosno 0,81 % više nego u prethodnoj godini. Najveće smanjenje bilježi iznos isplaćenih naknada za izolaciju (zbog ukidanja epidemioloških mjera vezanih uz COVID-19) koji su izvršeni u iznosu od 103.548,60 EUR što je svega 1,45 % prošlogodišnjeg iznosa. To potvrđuje podatak da je tijekom 2023. godine, prosječno dnevno u izolaciji bilo 15 osoba, a u 2022. godini 915 osoba. Naknade zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda su izvršene u iznosu od 49.655.526,95 EUR ili 3,34 % manje nego 2022. i čine 23,93 % ukupno isplaćenih naknada zbog privremene nesposobnosti za rad.

Naknade za obvezni rodiljni dopust, iskazane u iznosu od 170.506.952,32 EUR, veće su 4,25 % u odnosu na prethodnu godinu zbog rasta prosječne neto plaće. Naime, visina naknade za obvezni rodiljni dopust na teret HZZO-a isplaćuje se u visini 100 % plaće korisnice rodiljnog dopusta do prvih šest mjeseci djeteta ako to pravo koristi jedan roditelj ili prvih osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja.

Naknade plaća hrvatskim braniteljima za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu bilježe smanjene od 9,83 % i iskazane su u iznosu od 1.570.269,10 EUR.

Ostale isplate osiguranim osobama, nakon smanjenja u prethodne dvije godine zbog epidemioloških mjera, vratile su se na troškove prije pandemije i iznose 26.411.394,08 EUR, što je povećanje od 12,45 %. Najveći dio odnosi se na isplate putnih troškova zbog korištenja zdravstvene zaštite izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta. Naime, najveći dio ovih troškova odnosi se na isplate osiguranim osobama koje imaju pravo na naknadu troškova prijevoza za korištenje zdravstvene zaštite u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi u mjestu koje je udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njihova prebivališta, odnosno boravka, ako potrebnu zdravstvenu zaštitu nije moguće ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala. Naknade putnih troškova vezanih uz korištenje zdravstvene zaštite čine 91,56 % ukupnih ostalih naknada. Struktura ostalih isplata osiguranim osobama prikazana je u sljedećoj tablici.

	-EUR		
	2022.	2023.	Indeks
Naknada za troškove prijevoza zbog korištenja zdravstvene zaštite	21.483.280,06	24.183.154,10	112,57
Refundacija troška lijeka	435.645,62	644.535,15	147,95
Naknada za troškove prijevoza u vezi s hemodijalizom	1.223.028,04	1.250.849,02	102,27
Naknada za troškove smještaja uz dijete za vrijeme bolničkog liječenja	77.390,41	98.962,82	127,87
Naknada troškova prijevoza posmrtnih ostataka osigurane osobe	267.144,60	233.892,99	87,55
Ukupno:	23.486.488,73	26.411.394,08	112,45

Rashodi za pripravnički staž, specijalizacije i rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije evidentirani su u iznosu od 3.188.676,10 EUR ili 7,72 % više u odnosu na prethodnu godinu, od čega se na pripravnički staž odnosi 404.369,49 EUR, na specijalizacije

22.296,07 EUR, a na rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije 2.762.010,54 EUR.

Tijekom 2023. godine HZZO je proveo Javni natječaj za financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije (za opće bolnice i ugovorne privatne ordinacije obiteljske medicine) i dva dijela Otvorenog javnog natječaja za financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije (za ugovorne zdravstvene ustanove i ugovorne privatne ordinacije obiteljske medicine) te tri Javna natječaja za financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine. Na takav način, od strane HZZO-a, u sustav financiranja uvršteno je ukupno 354 doktora medicine bez specijalizacije koji rade pod nadzorom u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a te 46 pripravnika – zdravstvenih radnika (17 doktora medicine, 1 doktor dentalne medicine, 10 magistara farmacije i 18 magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine) koji obavljaju pripravnički staž u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a.

Troškovi specijalističkog usavršavanja u 2023. godini u iznosu od 22.296,07 EUR odnose se na jednu specijalizaciju iz obiteljske medicine za zaposlenicu doma zdravlja koja je u skladu s odredbama Projekta usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima te Izmjenama i dopunama Projekta, započela specijalizaciju u 2015. godini i koja je nastavljena nakon privremene odgode uvjetovane korištenjem roditeljskog dopusta.

Rashodi za naknade plaća privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti bilježe povećanje od 6,24 % i iskazani su u iznosu od 26.401.796,84 EUR.

Naturalni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad sastoji se od stope zbog izostanaka s posla u trajanju do 42 dana koje plaća poslodavac i stope zbog izostanaka s posla koji su dulji od 42 dana koje plaća HZZO.

Stopa privremene nesposobnosti za rad do 42 dana na teret poslodavca izračunava se iz podataka u evidenciji liječnika primarne zdravstvene zaštite o broju slučajeva i dana privremene nesposobnosti za rad te broja aktivnih osiguranika iz baze podataka HZZO-a. Stopa privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana izračunava se iz doznaka–zahtjeva za refundaciju isplaćenih naknada zaprimljenih u HZZO-u u promatranom razdoblju.

Prosječna stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca u 2023. godini koja iznosi 1,86, značajno se smanjila u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 2,17. Naime, znatnim smanjenjem oboljelih od bolesti COVID-19 nakon prvog kvartala 2022. godine, smanjio se broj dana izostanaka s posla, što je nastavljeno i tijekom cijele 2023. godine.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a postupno se smanjuje i iznosi 1,82 što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu (kada je iznosila 1,95) najvećim dijelom zbog smanjenja broja dana i slučajeva zbog izolacije. U okviru stope izostanka s posla na teret HZZO-a, najveći udio ili 73,63 % čine izostanci zbog bolesti, zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda 18,13 %, a njege člana obitelji 8,24 %.

Slijedom prethodno iznesenog, ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2023. godini iznosi 3,68 i smanjena je u odnosu na 2022. godinu kada je iznosila 4,12.

Pregled pokazatelja privremene nesposobnosti za rad u 2023. godini u odnosu na 2022.

	2022.	2023.	Indeks
	1	2	3=2/1
Stopa privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	4,12	3,68	89,32
- na teret poslodavca	2,17	1,86	85,71
- na teret HZZO-a	1,95	1,82	93,33
Dani privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	21.658.752	19.811.999	91,47
- na teret poslodavca	11.389.975	10.029.875	88,06
- na teret HZZO-a	10.268.777	9.782.124	95,26
Prosjeak trajanja privremene nesposobnosti za rad u danima			
- ukupno	13,23	13,58	102,65
- na teret poslodavca	8,39	8,14	97,02
- na teret HZZO-a	29,49	33,28	112,85
Zaposlenici odsutni zbog privremene nesposobnosti za rad (dnevni prosjek)			
- ukupno	69.197	63.499	91,77
- na teret poslodavca	36.390	32.147	88,34
- na teret HZZO-a	32.807	31.352	95,56

Prema osnovnim pokazateljima privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana, čija se naknada isplaćuje na teret HZZO-a, proizlazi da je prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad bilo 33,28 dana što je više u odnosu na prosjek trajanja u 2022. godini zbog smanjenja broja slučajeva i dana izostanaka zbog izolacije koja su zbog svoje kratkoće trajanja u odnosu na tzv. „duga bolovanja“ u proteklom razdoblju smanjivala prosjek dana po slučaju. Prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad u danima na teret poslodavaca smanjeno je i iznosi prosječno 8,14 dana.

Ukupan broj dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a u 2023. (9.782.124) u odnosu na 2022. (10.268.777) smanjen je 4,74 %. Tako je zbog bolesti, pratnje i njege člana obitelji zabilježeno 0,98 % manje dana izostanaka (8.003.632 u 2023. u odnosu na 8.083.037 u 2022.), nastavljeno je smanjenje broja dana izostanaka zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda 6,60 % (1.773.843 u 2023. u odnosu na 1.899.271 u 2022.), ali sporijim tempom. Dani izostanaka s posla zbog izolacije svedeni su na broj dana iz 2019. godine (4.649 u 2023. u odnosu na 286.469 u 2022.) što je posljedica završetka pandemije bolesti COVID-19.

U sljedećoj tablici prikazana je struktura dnevno odsutnih s posla prema uzrocima privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a.

Uzrok privremene nesposobnosti za rad	Dnevno privremeno nesposobni za rad		Indeks	Učešće	
	2022.	2023.		2022.	2023.
Bolest	22.914	22.980	100,29	69,84	73,30
Komplikacije u vezi trudnoće i poroda	6.068	5.685	93,69	18,49	18,13
Izolacija	915	15	1,64	2,79	0,05
Pratnja i njega člana obitelji	2.910	2.672	91,82	8,88	8,52
Ukupno	32.807	31.352	95,56	100,00	100,00

Tijekom 2023. godine prosječan broj dnevno privremeno nesposobnih za rad na teret sredstava HZZO-a bilo je 31.352 osobe i to uglavnom zbog bolesti (22.980 osoba ili 73,30 %), zatim zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda (5.685 osoba), njege člana obitelji i pratnje (2.672 osobe) te izolacije (15 osoba). Promatramo li ukupan broj dnevno odsutnih prema spolu, 62,28 % ili 19.524 čine žene u odnosu na 37,72 % ili 11.828 muškaraca. Razlog tome su izostanci zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda zbog čega dnevno s posla izostaje 5.685 žena te također zbog pratnje i njege člana obitelji (2.237 žena u odnosu na 435 muškaraca), dok je broj dnevnih izostanaka zbog bolesti gotovo podjednak (11.595 žena i 11.385 muškaraca).

Na teret poslodavca, dnevno s posla zbog bolesti izostaje 32.147 osoba što je 11,66 % manje u odnosu na prethodnu godinu kada je izostajalo 36.390 osoba.

Iz prethodno navedenog proizlazi da zbog privremene nesposobnosti za rad prosječno dnevno sveukupno izostaje 63.499 zaposlenika, što je 3,68 % od ukupnog broja aktivnih osiguranika.

Osnovni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad po područnim službama iskazani su u sljedećem pregledu:

STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD

I.-XII. 2023.

REGIONALNI URED / PODRUČNA SLUŽBA	AKTIVNI OSIGURANICI (PROSJEK)	DANI PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD			DNEVNO PRIVREMENO NESPOSOBNI ZA RAD			STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD		
		NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO
0	1	2	3	4 = 2 + 3	5	6	7 = 5 + 6	8	9	10 = 8 + 9
BJELOVAR	41.141	233.152	216.906	450.058	747	695	1.442	1,82	1,69	3,51
ČAKOVEC	45.817	254.992	281.778	536.770	817	903	1.720	1,78	1,97	3,75
DUBROVNIK	53.727	224.581	225.011	449.592	720	721	1.441	1,34	1,34	2,68
GOSPIĆ	18.379	114.177	107.429	221.606	366	344	710	1,99	1,87	3,86
KARLOVAC	46.576	293.448	187.906	481.354	941	602	1.543	2,02	1,29	3,31
KOPRIVNICA	42.926	220.223	200.850	421.073	706	644	1.350	1,64	1,50	3,14
KRAPINA	55.221	359.276	295.013	654.289	1.152	946	2.098	2,09	1,72	3,81
OSIJEK	105.740	598.749	491.131	1.089.880	1.919	1.574	3.493	1,81	1,49	3,30
PAZIN	100.907	594.105	485.459	1.079.564	1.904	1.556	3.460	1,89	1,54	3,43
RIJEKA	122.579	775.246	796.844	1.572.090	2.485	2.554	5.039	2,03	2,08	4,11
SISAK	57.325	386.089	281.661	667.750	1.237	903	2.140	2,16	1,57	3,73
POŽEGA	25.221	124.609	106.430	231.039	399	341	740	1,58	1,35	2,93
SLAVONSKI BROD	51.331	261.640	223.200	484.840	839	715	1.554	1,63	1,39	3,02
SPLIT	183.849	1.118.291	1.132.539	2.250.830	3.584	3.630	7.214	1,95	1,97	3,92
ŠIBENIK	39.815	223.998	162.909	386.907	718	522	1.240	1,80	1,31	3,11
VARAŽDIN	74.206	426.951	420.116	847.067	1.368	1.347	2.715	1,84	1,82	3,66
VINKOVCI	54.918	283.606	265.285	548.891	909	850	1.759	1,66	1,55	3,21
VIROVITICA	27.219	130.362	135.500	265.862	418	434	852	1,54	1,60	3,14
ZADAR	69.153	379.997	307.837	687.834	1.218	987	2.205	1,76	1,43	3,19
ZAGREB	508.329	3.026.383	3.458.320	6.484.703	9.700	11.084	20.784	1,91	2,18	4,09
UKUPNO	1.724.378	10.029.875	9.782.124	19.811.999	32.147	31.352	63.499	1,86	1,82	3,68

Na temelju priznatih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od strane HZZO-a, evidentirano je 728.276 dana privremene nesposobnosti za rad (730.289 dana u 2022.). Prosječno dnevno po navedenoj osnovi s posla izostaje 2.334 zaposlenika, a stopa privremene nesposobnosti za rad iznosi 0,14 i zadržana je na istom nivou kao i 2022. godine. Iznadprosječne stope izostanka s posla po ovoj osnovi evidentirane su u Područnoj službi Osijek (0,18), Zagreb (0,17), Rijeka (0,16), te Virovitica i Čakovec (0,15).

Kao što je već rečeno, ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2023. godini na nivou Republike Hrvatske iznosi 3,68. Po područnim službama evidentiran je raspon stope od 2,68 (PS Dubrovnik) do 4,11 (PS Rijeka).

Ako usporedimo ukupan broj dana privremene nesposobnosti za rad i broj aktivnih osiguranika, proizlazi da je svaki zaposlenik na razini Hrvatske tijekom 2022. godine bolovao prosječno 11,49 dana (12,92 dana u 2022.).

Prema podacima o ukupnom broju dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a i zaprimljenim zahtjevima za refundaciju naknade plaće, može se zaključiti da prosječni iznos naknade po danu iznosi 21,21 EUR ili mjesečno 551,46 EUR.

Prosječni iznos rashoda po danu za komplikacije u trudnoći iznosi 27,99 EUR ili 727,74 EUR mjesečno. Napominjemo da HZZO kod isplate naknade zbog privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti i zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda uplaćuje u II. stup za mirovinsko osiguranje za korisnika naknade.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a u 2023. godini iznosila je 1,82 i različita je po granama djelatnostima što je vidljivo iz sljedećeg pregleda:

Djelatnost		Broj aktivnih osiguranika	Dnevno bolesni	Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	30.612	705	2,30%
B	Rudarstvo i vađenje	1.018	15	1,50%
C	Prerađivačka industrija	233.487	4.813	2,06%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom	15.067	214	1,42%
E	Opskrba vodom: uklanjanje otpadnih voda, gosp. otpad.	30.002	831	2,77%
F	Građevinarstvo	121.527	1.779	1,46%
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila	227.757	4.750	2,09%
H	Prijevoz i skladištenje	76.548	1.603	2,09%
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluge hrane	90.176	1.304	1,45%
J	Informacije i komunikacije	57.116	432	0,76%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	42.134	817	1,94%
L	Poslovanje nekretninama	10.321	115	1,11%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	92.385	1.209	1,31%
N	Administrativne, uslužne i pomoćne djelatnosti	54.456	848	1,56%
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	115.707	2.209	1,91%
P	Obrazovanje	126.212	2.385	1,89%
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	105.792	3.082	2,91%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	31.063	568	1,83%
S	Ostale uslužne djelatnosti	26.539	395	1,49%
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca;	26	0,5	1,91%
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija	818	2	0,29%
QQ	Nepoznata djelatnost	1.486	47	3,19%
I	DJELATNOSTI PO ODJELJCIMA - UKUPNO	1.490.249	28.125	1,89%
-	gospodarska djelatnost obrtnici i profesionalna djelatnost (djelatnost po odjeljcima članka 7. točka 6.)	97.559	1.454	1,49%
-	zaposleni kod obrtnika i profesionalnih djelatnosti	114.432	1.834	1,60%
-	osobe imenovane ili izabrane na stalne dužnosti u tijelima državne vlasti ili lokalne samouprave i ako za to primaju plaću (članak 7. točka 2.)	1.209	4	0,34%
-	osobe s prebivalištem ili boravkom u RH zaposleni u inozemstvu kod stranog poslodavca (članak 7. točka 3.)	651	2	0,29%
-	članovi uprave trgovačkih društava (članak 7. točka 4.)	1.115		
-	Osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje(članak 7. točka 8.)	10.831		
-	svećenici i drugi vjerski službenici (članak 7. točka 9.)	1.650	1	0,07%
-	osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim invalidima (članak 7. točka 20.)	379		
-	osobe kojima je priznata prava na status roditelja njegovatelja prema posebnom propisu (čl. 7. točka 25.)	6.302		
-	Članak 8			
II	OSTALO	234.128	3.295	1,41%
	SVEUKUPNO	1.724.377	31.420	1,82%

Kao što je iz prethodne tablice vidljivo, najviša stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iskazana je u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u visini od 2,91 što je smanjenje od 7,03 % (3,13 u 2022.). U ovoj djelatnosti evidentirano je prosječno 105.792 zaposlenih, a dnevno s posla izostaje prosječno 3.082 osobe. Od djelatnosti koje imaju stopu izostanaka s posla na teret HZZO-a veću od prosjeka Republike Hrvatske (1,82), a uz to i velik udio u aktivnim osiguranicima i broj dnevno bolesnih su prerađivačka industrija s 233.487 zaposlenih i 4.813 dnevno bolesnih te trgovina na veliko i malo s 227.757 zaposlenih i 4.750 dnevno bolesna zaposlenika.

Proporcionalno značajnom smanjenju ukupnog broja dana i slučajeva privremene nesposobnosti za rad (dalje u tekstu PNR), a time i stope PNR u 2023. godini, obavljen je i manji broj kontrola od strane HZZO-a u odnosu na 2022. godinu. Naime, prema podacima Službe za kontrolu, ovlaštteni djelatnici HZZO-a tijekom 2023. godine proveli su ukupno 6.401 redovnu i izvanrednu kontrolu, kao i kontrole PNR-a na zahtjev poslodavca pri ugovornim subjektima HZZO-a. Pritom su pregledali 24.782 osiguranika i naložili zaključenje, odnosno zaključili 6.611 PNR-a ili 27 % kontroliranih PNR-a. Posebna povjerenstva za kontrolu PNR-a pregledala su 4.062 osiguranika i naložili zaključenje ili zaključili 1.384 PNR-a ili 34 % kontroliranih PNR-a.

Iz prethodno navedenog proizlazi da su ovlaštteni djelatnici HZZO-a tijekom 2023. godine sveukupno pregledali 28.844 osiguranika (39.107 u 2022.) te naložili zaključenje, odnosno zaključili 7.995 ili 28 % kontroliranih PNR-a. Znači da je pregledano 10.263 ili 26 % manje osiguranika te naloženo zaključenje ili zaključeno 5.079 PNR-a ili 39 % manje.

7. PREGLED PRIHODA I RASHODA DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

S obzirom na to da se prihodi i rashodi HZZO-a prikazuju objedinjeno, zbog transparentnosti u nastavku dajemo prikaz poslovanja dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Tablica 2: Poslovanje dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2023. u odnosu na 2022. godinu (EUR)

	2022.	2023.	Indeks
PRIHODI			
Prihodi po posebnim propisima - premija	109.308.552,13	103.892.979,88	95,05
Prihodi od proračuna	73.262.990,24	73.899.782,00	100,87
Prihodi od financijske imovine	314.905,97	4.343.886,19	1.379,42
Prihodi od sudskih taksa, ostali prihodi	363.587,76	227.986,74	62,70
Ukupno:	183.250.036,10	182.364.634,81	99,52
RASHODI			
Zdravstvena zaštita	172.775.680,67	201.906.440,71	116,86
Rashodi za zaposlene	5.350.873,58	6.420.365,42	119,99
Materijalni rashodi	2.611.815,12	2.666.372,27	102,09
Financijski rashodi	1.603.389,74	1.386.187,56	86,45
Ostali rashodi	5.972,53	3.700,00	61,95
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	27.799,19	0	
Ukupno:	182.375.530,82	212.383.065,96	116,45
Višak prihoda	874.505,28	0	
Manjak prihoda	0	30.018.431,15	

Nastavlja se trend smanjenja prihoda od naplaćene premije zbog trenda smanjenja ukupnog broja osiguranika dopunskog osiguranja, tako da ostvareni iznos od 103.892.979,88 EUR predstavlja smanjenje od 4,95 % u odnosu na prethodnu godinu ili 5.415.572,25 EUR manje. Potrebno je naglasiti da je prethodno spomenuti iznos već umanjen za iznos od 76.808.092,11 EUR, koje dopunsko zdravstveno osiguranje doznačuje obveznom osiguranju na ime sufinanciranja cijene usluge u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za svoje osiguranike koji zbog toga ne plaćaju 1,33 EUR kod posjete liječniku obiteljske medicine i kod izdavanja lijeka na recepte. Spomenuti iznos iskazuje se u prihodima i rashodima samo kod obveznog zdravstvenog osiguranja, budući da obvezno i dopunsko osiguranje u okviru HZZO-a posluju kao jedna pravna osoba.

Prihodi od financijske imovine ostvareni su u višestrukom većem iznosu zbog već ranije spomenutog ulaska Republike Hrvatske u eurozonu gdje se od 2023. godine na novčana sredstva subjekata javnog sektora na računu kod HNB-a obračunavaju kamate u visini koju odredi Europska središnja banka (ECB).

Da se prihodi i rashodi ne iskazuju na prethodno spomenut način, stvarni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja po posebnim propisima osnovom ukupno uplaćenih premija na dan 31.12.2023.g. bili bi iskazani u visini 180.701.071,99 EUR, a rashodi za zdravstvenu zaštitu iznosili bi 278.714.532,82 EUR.

Prihodi od proračuna ostvareni su u iznosu od 73.899.782 EUR i odnose se na prihode sukladno članku 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za plaćanje premija za osobe koje dopunsko zdravstveno osiguranje ostvaruju na teret Državnog proračuna.

Najveći dio ukupnih rashoda (95,07 %) čine rashodi za zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja koji su u ovom obračunskom razdoblju povećani 16,86 % i iznose 201.906.440,71 EUR zbog povećanog broja izvršenih zdravstvenih usluga nakon popuštanja pandemije bolesti COVID-19, a time i višeg iznosa sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite sukladno članku 19. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Rashodi za zaposlene iskazani su u iznosu od 6.420.365,42 EUR ili 19,99 % više nego u prethodnoj godini zbog istih razloga spomenutih kod obveznog zdravstvenog osiguranja. Materijalni rashodi iznose 2.666.372,27 EUR, dok su financijski rashodi izvršeni u iznosu od 1.386.187,56 EUR.

Ukupni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 182.364.634,81 EUR u odnosu na izvršenje ukupnih rashoda u iznosu od 212.383.065,96 EUR, rezultiralo je manjkom prihoda u visini od 30.018.431,15 EUR.

Vezano uz već spomenute financijske podatke o naplaćenju premiji dopunskog zdravstvenog osiguranja, potrebno je spomenuti daljnje smanjenje broja ugovorenih polica. Tako je tijekom 2023. godine zaključeno ukupno 2.286.049 polica (2.307.453 u 2022.). Od tog broja, 623.921 osiguranik ispunjava uvjete da im se polica plaća na teret Državnog proračuna (612.571 u 2022.), dok njih 1.662.128 sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja (1.694.882 u 2022.). Povećanjem imovinskog cenzusa za oslobođenje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja, koji se utvrđuje svake godine, povećao se broj polica koje se plaćaju na teret proračuna, a time smanjuje broj osiguranika koji sami plaćaju policu. Broj važećih polica u dopunskom zdravstvenom osiguranju na dan 31.12.2023. godine bio je 2.150.786, s tim da 1.590.705 osoba sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja, a za 560.081 osiguranika polica je plaćena na teret Državnog proračuna.

Pregled ukupnog broja važećih polica na dan 31.12.2023./2022. godine vidljiv je u sljedećoj tablici:

	31.12.2022.	31.12.2023.	Indeks
Osiguranici koji sami plaćaju	1.625.150	1.590.705	97,88
Na teret sredstva DPRH	560.856	560.081	99,86
Ukupno:	2.186.006	2.150.786	98,39

8. OBVEZE

Na dan 31.12.2023. godine ukupne obveze HZZO-a iskazane su u iznosu od 661.855.049,42 EUR od čega se na dospjele obveze odnosi 167.234.547,59 EUR ili 25,27 % ukupnih obveza, dok nedospjele obveze iznose 494.620.501,83 EUR ili 74,73 %. Potrebno je napomenuti da su u ukupnim obvezama sadržane obveze za beskamatni zajam iz 2020. u iznosu od 92.540.130,17 EUR čija je otplata (Izmjenom Zakona o izvršavanju državnog proračuna za 2023. godinu) prolongirana do 2027. godine. Usporedbom ukupnih i dospelih obveza na kraju 2023. godine s istim obvezama na početku godine, dospjele obveze povećane su za 10.059.735,85 EUR, a ukupne za 42.820.923,34 EUR.

U strukturi dospelih obveza najveći dio čine obveze za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja s iznosom od 118.464.690,49 EUR, dospjele obveze za novčane naknade iznose 46.247.863,25 EUR, a obveze stručnih službi obveznog i dopunskog osiguranja 2.194.230,19 EUR.

Dospjele obveze	31.12.2022.	31.12.2023.	Razlika
0	1	2	3
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja	96.584.412,60	118.464.690,49	21.880.277,89
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	139.283,24	311.807,49	172.524,25
Novčane naknade	43.605.344,19	46.247.863,25	2.642.519,06
Stručne službe OZO i DZO	1.876.104,03	2.194.230,19	318.126,16
Beskamatni zajam od Državnog proračuna	14.969.667,68	15.956,17	-14.953.711,51
Ukupno:	157.174.811,74	167.234.547,59	10.059.735,85

Glavnina iznosa dospelih obveza za zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju (92,61 %) odnosi se na dospjele obveze za lijekove na recepte u iznosu od 109.705.138,81 EUR, što zbog većeg broja izdanih lijekova na recepte i povećanja cijena lijekova predstavlja povećanje u odnosu na stanje na kraju 2022. godinu, ali sve je unutar dogovorenih rokova plaćanja prema ljekarničkim ustanovama. Dospjele obveze za novčane naknade evidentirane u iznosu od 46.247.863,25 EUR gotovo se u cijelosti odnose na obveze za naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad prema korisnicima Državnog proračuna (44.974.114,52 EUR). Otplata beskamatnog zajma, planirana u 2023. godini u iznosu od 15.030.000 EUR, izvršena je gotovo u cijelosti.

9. POTRAŽIVANJA

Ukupna potraživanja HZZO-a na dan 31. prosinca 2023. godine iznose 1.465.057.232,33 EUR, od čega ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 390.886.127,93 EUR.

Naziv potraživanja	Iznos potraživanja (EUR)
-depoziti, jamčevni polozi	484,61
-potraživanja od zaposlenih	7.992,71
-potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	79.222,27
-potraživanja za predujmove	782.207.590,49
-dionice i udjeli u glavnici	5.796.634,12
-potraživanje za doprinose	361.432.022,20
-potraživanja za pomoći iz inozemstva	725,99
-potraživanja za prihode od imovine	1.986.209,21
-potraživanja za administrativne, upravne pristojbe	115.604.470,46
-potraživanja za premiju po policama osiguranja DZO	190.719.477,82
-ostala potraživanja	51.655,35
-potraživanja za kazne i upravne mjere	234.495,41
-potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	86.363,50
-rashodi budućeg razdoblja	6.849.888,19
UKUPNA POTRAŽIVANJA	1.465.057.232,33

U strukturi ukupnih potraživanja najveći dio odnosi se na potraživanja za dane predujmove u javnom sektoru koja na dan 31.12.2023. iznose 782.207.590,49 što je povećanje 6,62 %.

Potraživanja za doprinose smanjena su 2,45 % u odnosu na 2022. i iznose 361.432.022,20 EUR, dok potraživanja za premiju po policama Dopunskog zdravstvenog osiguranja iznose 190.719.477,82 EUR koje je također smanjeno (7,44 %).

Ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 390.886.127,93 EUR, od čega se najveći dio odnosi na sporno naplative doprinose (287.422.887,20 EUR), koji su knjiženi temeljem izvještaja Porezne uprave o stanju sporno naplativih dugovanja poreznih obveznika na dan 31. prosinca 2023. godine (Porezna uprava vodi analitiku potraživanja za doprinose) te na potraživanja za premiju po policama Dopunskog zdravstvenog osiguranja (95.224.271,89 EUR) i potraživanja za ostale prihode (regresi, naknada štete i ostalo).

10. FINANCIJSKI REZULTAT

Iz prikazanih financijskih pokazatelja proizlazi za je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u 2023. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 5.129.159.866,65 EUR i izvršio rashode i izdatke za otplatu beskamatnog zajma u ukupnom iznosu od 5.121.156.007,80 EUR na temelju čega je ostvaren višak prihoda u iznosu od 8.003.858,85 EUR. Ovaj financijski rezultat predstavlja rezultat poslovanja obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja, od čega se na obvezno osiguranje odnosi višak prihoda u iznosu od 38.022.290 EUR, a na dopunsko osiguranje manjak prihoda od 30.018.431,15 EUR. Višak prihoda dodaje se na preneseni višak prihoda i primitaka iz prethodnih godina koji iznosi 393.230.096,20 EUR, iz čega proizlazi da višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 401.233.955,05 EUR.

Kod interpretacije financijskog rezultata potrebno je naglasiti da sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, iskazani višak prihoda s obzirom na modificirani način prikazivanja poslovnih događaja predstavlja razliku između naplaćenih prihoda i zaprimljenih računa u 2023. godini te se u rashodima ne prikazuju stvarno doznačena sredstva bolničkim zdravstvenim ustanovama od strane HZZO-a. Naime, s obzirom na to da dio bolničkih zdravstvenih ustanova nisu ispostavile dovoljno računa za izvršeni rad kojima trebaju pokriti avansno doznačena sredstva za tijekom godine, HZZO nije mogao sva avansno doznačena sredstva prikazati u rashodima te financijski rezultat iskazan po modificiranom načelu ne prikazuje stvarno utrošena sredstva, odnosno odliv sredstava tijekom promatrane godine.

11. ZAKLJUČAK

Nastavak rasta gospodarskih aktivnosti tijekom 2023. godine, između ostalog i zbog još jedne uspješne turističke sezone, dovelo je do povećanja broja zaposlenih i rasta bruto plaća (14,8 % prema podacima Državnog zavoda za statistiku) što se odrazilo i na povećanje ukupnih prihoda HZZO-a. Zahvaljujući dobrom ostvarenju prihoda od doprinosa i prihodu od proračuna koji je već u izvornom financijskom planu HZZO-a za 2023. godinu utvrđen u visini stvarnog izvršenja u prethodnoj godini, HZZO je redovito izvršavao mjesečne obveze prema ugovornim partnerima (prema ljekarničkim ustanovama u dogovorenim rokovima plaćanja) te je mogao provoditi Odluke Vlade Republike Hrvatske u cilju poboljšanja financijskog položaja zdravstvenog sustava. Isto tako, smanjenjem rashoda za cjepivo protiv bolesti COVID-19 i prolongacijom otplate beskamatnog zajma s rokom konačne otplate do 2027. godine, omogućeno je da HZZO preraspodijeli više sredstava na zdravstvenu zaštitu, posebice na bolničku zdravstvenu zaštitu. Tijekom godine napravljene su dvije izmjene i dopune financijskog plana HZZO-a za 2023. godinu u skladu s promjenama u ostvarenju prihoda i izvršenju rashoda (NN 63/2023. i NN 129/2023.).

Ukupni prihodi HZZO-a ostvareni su u iznosu od 5.129.159.866,65 EUR što je povećanje od 14,07 % u odnosu na 2022. godinu. U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od doprinosa ostvareni su u iznosu od 4.001.510.338,50 EUR što je u nominalnom iznosu 500.567.814,78 EUR ili 14,30 % više od ostvarenja u 2022. godini, prihodi od proračuna ostvareni su u planiranom iznosu od 710.569.580 EUR ili 11,77 % više, a prihodi po posebnim propisima u iznosu od 401.979.652,80 EUR ili 12,53 % više.

Ukupne rashode čine rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja (4.390.891.034,49 EUR), dopunskog zdravstvenog osiguranja (201.906.440,71 EUR), novčane naknade (435.593.877,65 EUR), ostali rashodi (77.750.612,06 EUR) i izdaci za otplatu beskamatnog zajma (15.014.042,89 EUR). U okviru zdravstvene zaštite obveznog zdravstvenog osiguranja, najveći udio (46,70 %) čine troškovi bolničke zdravstvene zaštite s iznosom od 2.050.487.971,18 EUR i najvećim povećanjem u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (35,68 % ili 539.225.732,01 EUR više). To je rezultat povećanja bolničkih limita i cijena zdravstvenih usluga 2 % (od travnja), 9 % (od lipnja) i 5% (od listopada) tijekom godine zbog povećanja osnovice bruto plaće sukladno potpisanom Temeljnem kolektivnom ugovoru (Dodatak I., II. i III.) te na temelju Odluka Vlade Republike Hrvatske o izmjenama i dopunama uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova i Odluci o privremenom dodatku na plaće što je povećalo rashode na svim razinama zdravstvene zaštite. Zbog porasta opće razine cijena uzrokovanih makroekonomskim prilikama, da bi bolničke zdravstvene ustanove mogle poštivati dogovorene rokove plaćanja prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o isplati namjenske pomoći (u lipnju 59.428.732 EUR i u rujnu od 107.125.407 EUR) koje je proveo HZZO. Smanjenje rashoda zabilježeno je kod specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite zbog značajno manjih troškova testiranja vezanih uz bolest COVID-19 i na rashodima za cjepiva protiv bolesti COVID-19 koji su iskazani u okviru stavke ostala zdravstvena zaštita. Rashodi zdravstvene zaštite dopunskog zdravstvenog osiguranja povećani su 16,86 % i postepeno se vraćaju na razinu iz vremena prije pandemije.

Slijedom prethodno iznesenog, ukupni rashodi za obvezno i dopunsko zdravstveno osiguranje i izdaci za otplatu beskamatnog zajma izvršeni su u iznosu od 5.121.156.007,80 EUR ili 15,86 % više nego u prethodnoj godini te je u odnosu na ostvarene ukupne prihode iskazan višak prihoda u iznosu od 8.003.858,85 EUR (višak prihoda obveznog osiguranja 38.022.290 EUR, a manjak prihoda dopunskog 30.018.431,15 EUR). Ostvareni višak prihoda jednim dijelom je rezultat i toga što bolnice nisu avansno doznačena sredstva od HZZO-a u cijelosti opravdala računima za izvršeni rad, a HZZO nije mogao (u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu) doznačena sredstva u punom iznosu prikazati u svojim troškovima.

HZZO je kroz prijave i odjave u sustavu zdravstvenog osiguranja, tijekom proteklog razdoblja, zabilježio prosječno 4.107.750 osiguranih osoba za sve kategorije osiguranja, što je 0,99 % ili 41.099 osoba manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, posebice nakon 1. srpnja kada je zbog izmjene Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju smanjen broj osiguranih osoba s osnova nezaposlenosti. U strukturi prosječnog broja osiguranih osoba, zbog povoljnih makroekonomskih pokazatelja, broj aktivnih osiguranika konstantno raste, tako da je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine evidentirano 1.724.378 osiguranika (1.676.302 u 2022.), odnosno 2,87 % ili 48.076 aktivnih osiguranika više. Povećanje broja aktivnih osiguranika te stagnacija ili smanjenje ostalih kategorija osiguranika je dobar trend, budući da na taj način HZZO ostvaruje veće prihode od doprinosa i sukladno principu generacijske solidarnosti, financira zdravstvenu zaštitu ostalih kategorija osiguranika.

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad iznosi 3,68 (4,12 u 2022.) što je očekivano smanjenje s obzirom na značajan pad broja oboljelih od bolesti COVID-19 nakon prvog kvartala 2022. godine i Odluke Vlade RH (od 12. svibnja 2023.) o proglašenju prestanka epidemije bolesti COVID-19. Zbog prethodno spomenutih podataka, u strukturi ukupne stope, stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca smanjena je i iznosi 1,86 (2,17 u 2022.). Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iznosi 1,82 (1,95 u 2022.) i bilježi smanjenje najvećim dijelom zbog smanjenog broja izolacija. Proporcionalno smanjenju stope privremene nesposobnosti za rad, prosječno dnevno izostaje 63.499 zaposlenih (69.197 u 2022.g.) od čega 32.147 zaposlenika na teret poslodavca, a 31.352 na teret HZZO-a.

Ukupne obveze HZZO-a na dan 31.12.2023. godine iskazane su u visini od 661.855.049,42 EUR (u okviru kojih su sadržane i obveze za beskamatni zajam iz 2020. u iznosu od 92.540.130,17 EUR) i dospjele obveze u iznosu 167.234.547,59 EUR. U odnosu na 31.12.2022. godine ukupne obveze povećane su za 42.820.923,34 EUR, a dospjele obveze za 10.059.735,85 EUR. U strukturi dospjelih obveza najveći dio odnosi na obveze za lijekove na recepte u iznosu od 109.705.138,81 EUR i predstavlja povećanje u odnosu na stanje na kraju 2022. godine zbog većeg broja izdanih lijekova na recepte i povećanja cijena lijekova, ali sve u dogovorenim rokovima plaćanja. Dospjele obveze za novčane naknade evidentirane u iznosu od 46.247.863,25 EUR gotovo se u cijelosti odnose na obveze za naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad prema korisnicima Državnog proračuna (44.974.114,52 EUR). Otplata beskamatnog zajma, planirana u 2023. godini u iznosu od 15.030.000 EUR, izvršena je gotovo u cijelosti.